

KAPITULLI III SKEMAT E TRAJTIMEVE TË VEÇANTA

Të përndjekur politikë

Ligji Nr.7514, datë 30.9.1991 “Për pafajësinë, amnistinë dhe rehabilitimin e ish të dënuarve dhe të përndjekurve politikë”, *(i ndryshuar)*.

Udhëzim i Këshillit të Ministrave Nr. 2, datë 4.1.1992 “Për zbatimin e ligjit Nr. 7514, date 30.09.1991 “Për pafajësinë, amnistinë dhe rehabilitimin e ish të dënuarve dhe të përndjekurve politikë”, *(i ndryshuar)*.

LIGJ

Nr.7514, datë 30.9.1991

PËR PAFAJËSINË, AMNISTINË DHE REHABILITIMIN E ISH TË DËNUARVE DHE TË PËRNDJEKURVE POLITIKË

*(Ndryshuar me ligjin nr.7660, datë 14.1.1993;
ndryshuar me ligjin nr.7719, datë 8.6.1993;
ndryshuar me ligjin nr.7772, datë 7.12.1993;
ndryshuar me ligjin nr.8997, datë 30.1.2003)*

Gjatë 45 vjetëve, shumë qytetarë shqiptarë janë akuzuar, gjykuar, dënuar dhe burgosur, internuar apo përndjekur për shkelje të natyrës politike, duke dhunuar të drejtat e tyre civile, sociale, morale dhe ekonomike.

Parlamenti i parë pluralist i Republikës së Shqipërisë, ka vendosur të krijojë një sistem juridik të drejtë e të ndershëm, që të përputhet plotësisht me ligjet dhe rregullat që mbrojnë të drejtat bazë njerëzore. Është adaptuar e po konsolidohet një program i pajtimit kombëtar nëpërmjet të cilit u jepen gjithë qytetarëve shqiptarë garancitë për të ushtruar të drejtat e tyre civile nëpërmjet rrugëve ligjore, si bazë e rivendosjes së një shoqërie të lirë e demokratike. Për këtë arsye, Kuvendi Popullor, duke përdorur kompetencat e tij, u jep ish të burgosurve dhe të përndjekurve politikë pafajësinë dhe i konsideron në nderin e vet që, si përfaqësuesi më i lartë i popullit, në emër të shtetit juridik tu kërkojë falje këtyre njerëzve për dënimet politike dhe vuajtjet që kanë pësuar në të kaluarën.

Qeveria do të marrë të gjitha masat që të kompesojë dhe rehabilitojë të gjithë personat që janë akuzuar padrejtësisht për shkelje për të cilat bën fjalë ky ligj dhe të sigurojë për ta, me përparësi, ndihmën materiale dhe morale për t'u riintegruar plotësisht në shoqëri.

Në mbështetje të nenit 16, pika 6 të ligjit nr.7491 datë 29.4.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese", me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI POPULLOR I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

*(Ndryshuar neni me ligjin nr.7660, datë 14.1.1993, neni 1
shtuar paragrafë pas paragrafit të parë me ligjin nr.7719, datë 8.6.1993, neni 1;
shtuar fjalët në paragrafin e dytë, në rrjeshtin e tretë me ligjin nr.7719, datë 8.6.1993, neni 1;
shtuar paragraf në fillim të paragrafit të pestë me ligjin nr.7719, datë 8.6.1993, neni 1;
shtuar paragraf pas paragrafit të pestë me ligjin nr.7719, datë 8.6.1993, neni 1;
hequr dhe shtuar paragrafi i parafundit me ligjin nr.7719, datë 8.6.1993, neni 1;
shtuar paragrafi i fundit me ligjin nr.7719, datë 8.6.1993, neni 1)*

Janë të pafajshëm dhe quhen të padënuar për efekte morale, politike dhe ekonomike të gjithë personat e dënuar për krime politike si dhe shqiptarët e dorëzuar gjykatave jugosllave për të njëjtat motive.

Konsiderohet krim politik ajo vepër penale që është ndëshkuar nga gjykatat ushtarake në bazë të ligjit nr.21, datë 15.12.1944 "Mbi sabotatorët e Luftës Nacionalçlirimtare", të ligjit nr.41, datë 14.1.1945 "Mbi organizimin e funksionimin e gjykatave ushtarake", të ligjit nr.372, datë 12.12.1946 "Mbi fajet penale kundër popullit e shtetit", të neneve 5 e 6 të ligjit nr.373, datë 12.12.1946 "Mbi ndjekjen e tregtisë së ndaluar, të spekulimit dhe të sabotimit ekonomik", si dhe të dënuarit sipas të gjithë neneve të kapitullit "Krime kundër shtetit" dhe për moskallëzim e përkrahje të këtyre krimeve, sipas Kodit Penal të viteve 1952 e 1977.

Kur në dokumentet e ish të dënuarit politik nuk janë përcaktuar qartë këto dispozita ose kur mund të jetë dënuar me të njëjtin vendim edhe për një krim tjetër ordiner, e kjo masë dënimi nuk figuron e ndarë, saktësimin e vendos komisioni i krijuar nga Ministria e Rendit Publik dhe Ministria e Drejtësisë. Ky komision vërteton edhe faktin e dorëzimit të shqiptarëve në gjykatat jugosllave, kur mungojnë dokumentet.

Përfitojnë nga ky ligj dhe të vdekurit në hetuesi, të pushkatuarit pa gjyqe, të varrët në përpjekje me forcat e diktaturës dhe në kufi për arsye politike ata që janë akuzuar për krime politike dhe janë mbyllur në institucione psikiatrike për mjekim të detyrueshëm si dhe ata që janë dënuar për shpifje dhe fyerje kundër organeve më të larta të shtetit dhe partisë, për shkelje të dekretit nr.7459, datë 22.1.1991 "Për respektimin dhe mbrojtjen e monumenteve që lidhen me historinë kombëtare dhe të simboleve shtetërore" dhe për shkelje të dekretit nr.7408, datë 31.7.1990 "Për mbledhjet, grumbullimet dhe manifestimet e shtetasve në vendet publike" deri më 22 mars 1992.

Nuk përfitojnë nga ky ligj:

Ata që vërtetohet nga Gjykata e Kasacionit se kanë qenë krerë të lartë të organeve të dhunës, terrorit dhe spiunazhit dhe kanë bashkëpunuar me pushtuesit.

Të dënuarit për krime kundër shtetit, që kanë qenë në funksione të rëndësishme shtetërore dhe partiake, sipas përcaktimeve që do të bëjë Këshilli i Ministrave.

Këta persona kanë të drejtë të kërkojnë rigjykimin e çështjes për të provuar veprimtarinë e tyre kundër diktaturës komuniste.

Ata që kanë bërë pjesë në nomenklaturën e lartë të shtetit komunist dhe në organet e tij të diktaturës, të cilët janë të implikuar në mënyrë të drejtpërdrejtë me faje të tilla penale si urdhërat për arrestime, burgime, internime e shpërngulje të familjeve si pasojë e luftës së klasave dhe që kanë marrë pjesë aktive në përdorimin e mjeteve të dhunës kundër të dënuarve në hetuesi, burgje, kampe etj, kur këto vepra provohen me rrugë gjyqësore.

Personat që përmenden në dy paragrafet e fundit kanë të drejtë të kërkojnë rigjykimin e çështjes për të provuar veprimtarinë e tyre kundër diktaturës komuniste.

Ata që janë dënuar për krime ordinere si vrasje, tortura, grabitje, krime seksuale etj.

Neni 2

(Ndryshuar neni me ligjin nr.7660, datë 14.1.1993, neni 2)

Janë të pafajshëm të gjithë shtetasit shqiptarë që janë arratisur nga Shqipëria gjatë luftës ose pas çlirimit të vendit deri më 8 maj 1990 për shkak të bindjeve ose veprimtarisë së tyre politike.

Neni 3

Nga ky ligj përfitojnë edhe ushtarakët që duke kaluar në mënyrë të paligjshme kufirin shtetëror kanë kryer edhe veprën penale të largimit pa leje dhe shmangien përgjithmonë nga shërbimi ushtarak.

Neni 4

Amnistohen të gjithë të dënuarit për krime kundër shtetit dhe për mos kallëzim e përkrahje të këtyre krimeve, me përjashtim të atyre që kanë kryer akte terrori e diversioni, kur këto kanë sjellë vdekje ose pasoja të tjera të rënda.

Pushohen ndjekjet penale për veprat penale të parashikuara nga ky nen, si dhe nga nenet e mësipërme të këtij ligji për të gjitha çështjet hetimore, për çështjet e pashqyrtuara nga gjykatat dhe për gjithë kallëzimet e bëra para organeve kompetente për këto vepra penale të kryera gjer në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 5

*(Shtuar paragraf në pikën "a" me ligjin nr.7660, datë 14.1.1993, neni 3;
shtuar pika "ç/1" me ligjin nr.7660, datë 14.1.1993, neni 3;
shtuar pika "d/1" me ligjin nr.7660, datë 14.1.1993, neni 3;
shtuar fjalët në shkronjën "ç/1" me ligjin nr.7772, datë 7.12.1993, neni 1;
shtuar fjalët në shkronjën "d/1" me ligjin nr.7772, datë 7.12.1993, neni 1;
shtuar fjalët në shkronjën "dh" me ligjin nr.7772, datë 7.12.1993, neni 1;
shtuar fjalët në shkronjën "e" me ligjin nr.7772, datë 7.12.1993, neni 1;
shtuar fjalët në paragrafin e parë të shkronjës "ç/1" me ligjin nr.8997, datë 30.1.2003, neni 1)*

Personave që përfitojnë nga neni 1 i këtij ligji, u njihen këto të drejta:

a) U njihet e vlefshme për efekt vjetërsie në punë ose shërbimi koha e vuajtjes së dënimit me heqje të lirisë dhe me internim si dënim penal plotësues. Vjetërsia në punë për kohën e vuajtjes së dënimit u njihet edhe personave që kanë qenë pa punë para fillimit të ndjekjes penale.

Për efekt të llogaritjes së pensionit, personat e dënuar gëzojnë të drejtën e zgjedhjes së pagës mesatare mujore të marrë gjatë tre vjetëve me rradhë brenda dhjetë vjetëve të fundit të punës, para ose pas procedimit penal, ose të pagës së marrë nga punëtori, që ka punuar me kushte të njëjta pune me atë që ka kryer i dënuari gjatë vuajtjes së dënimit. Kur kjo zgjedhje nuk mund të bëhet për shkaqe të ndryshme, atyre u jepet pensioni mesatar.

Për efekt të pensionit, koha e vuajtjes së dënimit me heqje lirie të njihet sa dyfishi i saj.

b) U kthehen titujt e nderit dhe dekoratat që u janë hequr me vendim të gjykatës ose me dekret të Presidentit të Kuvendit Popullor.

c) T'u sigurohet kthimi në qendrën e banimit ku kanë qenë para ndjekjes penale ose internimit, t'u sigurohet punë sipas profesionit të tyre, me përparësi brenda ose jashtë shtetit dhe t'u jepet procedencë për strehim.

ç) T'u kthehet e drejta e studimit në shkollat e larta atyre që u është hequr kjo e drejtë, për shkak të procedimit penal të tyre ose të personave të afërm dhe t'u sigurohet arsimimi sa më i shpejtë brenda ose jashtë shtetit.

ç/1) Ish-të burgosurve politikë, për kohën e qëndrimit në burg, ose në kampet e punës dhe ish-të internuarve për motive politike deri në datën 31.12.1954, për të internuarit në kampet e internimit Radostinë, Levan, Kuç deri në 31.12.1958 dhe të internuarit në kampin e internimit Zvernec deri më 31.12.1961 si dhe të internuarit në Kurbnesh të Mirditës deri më datë 31.12.1966, t'u jepet dëmshpërblimi sipas rregullave që do të vendosen në dispozita të veçanta në përputhje me kriteret ndërkombëtare, si dhe diferenca e pensionit që nga koha e lindjes të së drejtës për përfitimin e tij.

Të drejtën e pensionit e përfitojnë fëmijët e ish-të burgosurve politikë që vazhdojnë studimet pavarësisht nga mosha.

d) U bëhet kompensimi për dëmet e shkaktuara dhe u jepet një shpërblim i caktuar për plotësimin e kushteve të jetesës, sipas rregullave që do të vendosen me dispozita të veçanta në përputhje me kriteret ndërkombëtare. U njihet e drejta e kthimit ose e kompesimit të pasurive të konfiskuara.

d/1) Dëmshpërblimi për kohën e qëndrimit në burg ose në kampet e punës si dhe diferenca e pensionit u jepet dhe familjeve të ish-të burgosurve politikë që nuk jetojnë më dhe ish-të internuarve për motive politike deri në datën 31.12.1954, për të internuarit në kampet e internimit Radostinë, Levan, Kuç deri në 31.12.1958 dhe të internuarit në kampin e internimit Zvernec deri më 31.12.1967".

U njihet e drejta e kthimit të pasurive të konfiskuara ose e kompensimit të këtyre pasurive deri në masën që përfitojnë të gjithë të shpronësuarit e tjerë me ligje e vendime të veçanta.

dh) Kompensimi për dëmet e shkaktuara u jepet edhe familjeve ose trashëgimtarëve të ligjshëm të ish të burgosurve politikë që nuk jetojnë më ish-të internuarve për motive politike deri në datën 31.12.1954, për të internuarit në kampet e internimit Radostinë, Levan, Kuç deri në 31.12.1958 dhe të internuarit në kampin e internimit Zvernec deri më 31.12.1967 si edhe të atyre që janë të pushkatuar pa gjyq ose që kanë vdekur pa u dënuar nga gjykata.

e) Përfitojnë pension, sipas dispozitave për pensionet familjare, familjarët e të pushkatuarve dhe të dënuarve pa gjyq, të të vdekurve në burg dhe të ish-të internuarve për motive politike deri në datën 31.12.1954, për të internuarit në kampet e internimit Radostinë, Levan, Kuç deri në 31.12.1958 dhe të internuarit në kampin e internimit Zvernec deri më 31.12.1967 ose të atyre që kanë vdekur në burg pa u dënuar me gjyq.

Për zbatimin e detyrave të parashikuara nga shkronjat "c" dhe "ç" të këtij neni, ngarkohen komitetet ekzekutive të rretheve e të rajoneve.

Këshilli i Ministrave merr parasysht kërkesat e ish të burgosurve dhe të internuarve politikë, kur nuk plotësohen kushtet e pikës "c" të këtij neni.

Neni 6

Të drejtat e njohura në nenin 5 të këtij ligji, i përfitojnë edhe personat e dëbuar apo të internuar për motive politike.

Neni 7

(Shtuar fjalët me ligjin nr.7660, datë 14.1.1993, neni 4)

Të gjitha të drejtat e njohura në këtë ligj për të dënuarit politikë u njihen dhe familjeve të personave që kanë vdekur gjatë procesit të hetimit ose që janë ekzekutuar pa gjyq të vrarët në përpjekje me forcat e diktaturës në kufi.

Neni 7/a

*(Shtuar neni me ligjin nr.7660, datë 14.1.1993, neni 5;
hequr dhe shtuar neni me ligjin nr.7719, datë 8.6.1993, neni 3)*

Vrasja në përpjekje me forcat komuniste pas datës 1.8.1943, dhe në kufi pas datës 31.12.1945 dhe motivet e saj provohen me vendim të gjykatës duke u marrë dhe mendimi i Shoqatës së ish të Dënuarve dhe të Përndjekurve Politikë.

Neni 8

Për zbatimin e këtij ligji ngarkohen Këshilli i Ministrave, Ministria e Rendit Publik, Ministria e Drejtësisë, Prokuroria e Përgjithshme, Ministria e Financave dhe komitetet ekzekutive të rretheve e të rajoneve.

Neni 9

Të krijohet një komision me pjesëmarrjen e deputetëve, të anëtarëve të Qeverisë, të punonjësve të organeve gjyqësore dhe të anëtarëve të Shoqatës të ish të burgosurve politikë për të shqyrtuar dhe evidentuar krimet politike shtetërore.

Ky komision ngarkohet të kontrollojë edhe zbatimin e këtij ligji.

Ky ligj hyn në fuqi menjëherë.

Shpallur me dekretin nr.43, datë 1.10.1991 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë Ramiz Alia.

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.7, datë 14.10.1991.

Ligji nr.7660, datë 14.1.1993 shpallur me dekretin nr.426, datë 16.1.1993 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, z. Sali Berisha, botuar në Fletoren Zyrtare nr.1, datë 28.2.1993.

Ligji nr.7719, datë 8.6.1993 shpallur me dekretin nr.585, datë 29.6.1993 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, z. Sali Berisha, botuar në Fletoren Zyrtare nr.9, datë 30.7.1993.

Ligji nr.7772, datë 7.12.1993 shpallur me dekretin nr.715, datë 17.12.1993 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, z. Sali Berisha, botuar në Fletoren Zyrtare nr.14, date 7.1.1994.

Ligji nr.8997, datë 30.1.2003 shpallur me dekretin nr.3687, datë 10.2.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, z. Alfred Moisiu, botuar në Fletoren Zyrtare nr.8, datë 25.2.2003.

UDHËZIM

Nr.2, datë 4.1.1992

PËR ZBATIMIN E LIGJIT NR.7514, DATË 30.9.1991 “PËR PAFAJËSINË, AMNISTINË DHE REHABILITIMIN E ISH-TË DËNUARVE DHE TË PËRNDJEKURVE POLITIKË”

(Ndryshuar me udhëzimin e KM nr.7, datë 29.10.1992;

ndryshuar me udhëzimin e KM nr.2, datë 06.03.1993)

Për zbatimin e ligjit nr. 7514, datë 30.9.1991 “Për Pafajësinë, Amnistinë dhe Rehabilitimin e ish- të Dënuarve e të Përndjekurve Politikë”, me propozimin e Ministrisë së Financave, Këshilli i Ministrave,

UDHËZON:

1. Personat që, në bazë të neneve 1 dhe 5 të ligjit nr.7514, datë 30.9.1991, janë të pafajshëm, për efekt të përfitimit nga sigurimet shoqërore u njihet vjetërsi pune në marrëdhënie me shtetin e kategorisë së parë koha e vuajtjes së dënimit me heqje të lirisë dhe me internim kur internimi është dhënë si dënim penal plotësues.

Personave të pafajshëm që para se të ndiqeshin penalisht kanë qenë në marrëdhënie pune, për të cilat jepet pension për vjetërsi shërbimi, koha e vuajtjes së dënimit me heqje të lirisë dhe me internim si dënim penal plotësues të njihet e vlefshme për pension për vjetërsi shërbimi.

2. Personi i pafajshëm, për kohën që ka punuar gjatë vuajtjes së dënimit me heqje të lirisë, ka të drejtë që për efekt pensioni të zgjedhë pagën e punonjësit në gjëndje të lirë, që ka punuar në kushte të njejta pune me atë që ka kryer personi gjatë vuajtjes së dënimit. Dokumenti i pagës për periudhën e punuar gjatë vuajtjes së dënimit jepet nga administrata e repartit ku është vuajtur dënimi. Në këto raste paga nxirret nga listëpagesat dhe llogaritet çdo muaj në bazë të kategorisë personale ose të punës së të dënuarit dhe përqindjes së realizimit të normës. Kur përcaktimi i pagës nuk mund të bëhet për shkaqe të ndryshme, personit të pafajshëm i jepet pensioni mesatar, që do të konsiderohet mesatarja ndërmjet kufirit minimal e maksimal të pensionit që parashikon ligji. Për shembull, mesatarja e pensionit të plotë të pleqërisë do të merret në masën 855 lekë në muaj, duke e llogaritur në këtë mënyrë: $(660+1050):2$. Kur kërkohet që paga mesatare të merret si nga koha e vuajtjes së dënimit, ashtu dhe nga koha para ose pas vuajtjes së dënimit, paga mesatare do të llogaritet mbi të ardhurat e realizuara gjatë tre vjetëve me rradhë.

Personave të dënuar me heqje të lirisë, me internim ose dëbim për motive politike, u jepet pension mesatar, kur nuk kanë mundësi ose nuk kanë interes të zgjedhin pagën mesatare.

3. Anëtarët e familjes së personave që përmenden në shkronjën “e” të nenit 5 të ligjit përfitojnë pension familjar. Përlllogaritja e pensionit do të bëhet sipas përcaktimeve të pikës 2 të këtij udhëzimi. Kur mbajtësi i familjes nuk ka pasë vjetërsi në punë, sipas ligjit do t’i jepet pension familjar mesatar. Ky pension do të përlllogaritet si mesatare ndërmjet minimumit dhe maksimumit të pensionit familjar dhe sipas numrit të pjesëtarëve të familjes në ngarkim.

Anëtarët e familjes së personave që përmenden në shkronjën “e” të nenit 5 të ligjit, e përfitojnë pensionin familjar nga koha e lindjes të së drejtës, edhe pse sot mund të jenë madhorë, ose nuk jetojnë më.

4. Të drejtat e mësipërme në fushën e sigurimeve shoqërore i përfiton edhe personi i dëbuar ose i internuar për shkaqe politike, në bazë të dokumentit që do të paraqesë për shkakun dhe kohën e vuajtjes së këtyre dënimeve.

Koha e vuajtjes së dënimit për të internuarit dhe të dëbuarit njihet si vjetërsi pune për efekt pensioni sipas kategorisë që ka puna e kryer para fillimit të dënimit, pavarësisht nëse ka punuar ose jo gjatë vuajtjes së dënimit, kur ajo (puna e kryer) nuk ka qenë e një kategorie më të lartë.

5. Për të përfituar të drejtat që parashikon ligji “ Për Pafajësinë, Amnistinë dhe Rehabilitimin e të Dënuarve dhe të Përndjekurve Politikë” në fushën e sigurimeve shoqërore, të interesuarit e pafajshëm duhet të paraqesin në organet e sigurimeve shoqërore të rrethit dokumentet përkatëse, ndër të cilat edhe vërtetimin për kohën e vuajtjes së dënimit me heqje të lirisë për kohën e vuajtjes së dënimit me internim si dënim penal plotësues, për kohën e vuajtjes së dënimit si i dëbuar ose i internuar për shkaqe politike, si dhe për rastet e pushkatimit pa gjyq, etj. Ky vërtetim do të lëshohet nga Ministria e Rendit Publik, e cila bashkëpunon për këtë me Ministrinë e Drejtësisë.

5/1. Përfitimet që lindin në fushën e sigurimeve shoqërore në bazë të ligjit “Për Pafajësinë, Amnistinë dhe Rehabilitimin e ish-të Dënuarve dhe të Përndjekurve Politikë” nuk jepen për periudhën para 1.1.1945.

6. Kur dokumentet mungojnë, koha e vuajtjes së dënimit me heqje të lirisë me internim si dënim penal plotësues, si dhe fakti i vdekjes së personit në burg pa qenë i dënuar, i pushkatuar pa gjyq e në kushte të tjera që përmenden në shkronjën “e” të nenit 5 dhe të nenit 7 të ligjit të mësipërm dhe të nenit 1 të Ligjit 7660, datë 14.1.1993, vërtetohet me komision. Rregullat për krijimin dhe funksionimin e komisionit caktohen nga Ministria e Rendit Publik, në bashkëpunim me Ministrinë e Drejtësisë.

Për rastet kur dokumentet mungojnë, koha e vuajtjes së dënimit administrativ me internim e dëbim për shkaqe politike do të vërtetohet sipas rregullave të caktuara në vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 445, datë 13.12.1991 “Për vërtetimin e kohës së vuajtjes së dënimit administrativ nga ish-të internuarit dhe të dëbuarit për çështje politike, kur mungojnë dokumentet zyrtare”.

7. Nëse personi është dënuar dhe ka vuajtur dënimin për vepra penale, për të cilat quhet i pafajshëm sipas nenit 1 të ligjit, ashtu edhe për vepra penale që nuk quhet i pafajshëm, Ministria e Rendit Publik në bashkëpunim me Ministrinë e Drejtësisë të përcaktojnë rregullat e llogaritjes së kohës së vuajtjes së dënimit që do të njihet si vjetërsi pune ose shërbimi. Edhe për këto raste vërtetimi për kohën që njihet vjetërsi pune ose vjetërsi shërbimi, lëshohet nga Ministria e Rendit Publik.

Fakti nëse vepra penale, për të cilën është dënuar personi, quhet krim politik në kuptim të nenit 1 të Ligjit nr. 7660, datë 14.1.1993, përcaktohet nga komisioni i krijuar nga Ministria e Rendit Publik dhe Ministria e Drejtësisë, me përjashtim të rasteve kur dëshmia e penalitetit e përcakton se dënimi është dhënë për veprat penale që parashikohen në nenin 1 të Ligjit nr. 7514, datë 30.9.1991. Ky komision vërteton edhe faktin e dorëzimit të shqiptarëve gjykatave jugosllave për të njëjtat motive. Ky vërtetim shërben si dokument zyrtar për përfitimin e të drejtave që rrjedhin nga ky ligj.

8. Personat që përfitojnë nga nenet 1 dhe 6 të ligjit me kërkesën e tyre ose të familjarëve, u jepet përkatësisht pensioni që u takon nga koha e lindjes të së drejtës (edhe kur kanë plotësuar kushtet duke vuajtur dënimin), si dhe diferenca e pensionit ndërmjet pensionit që kanë marrë dhe atij që u takon në bazë të dispozitave që kanë qenë në fuqi me 30.9.1992.

Duke filluar nga data 20 mars 1993, shumat e pensioneve për periudha të kaluara dhe diferenca e pensionit do të paguhet me këste si më poshtë:

- a) Deri në shumën 50 mijë lekë paguhen menjëherë;
- b) Shumat deri në 100 mijë lekë paguhen 50 mijë lekë menjëherë dhe diferenat në tremujorin e dytë të vitit pasardhës;
- c) Shumat deri në 150 mijë lekë paguhen 50 mijë lekë menjëherë, 50 mijë lekë në tremujorin e dytë të vitit pasardhës dhe diferenca në tremujorin e dytë të vitit tjetër;
- ç) Shuma deri në 250 mijë lekë paguhen 50 mijë lekë menjëherë, 50 mijë lekë në tremujorin e dytë të vitit pasardhës, 50 mijë në tremujorin e dytë të vitit të dytë pasardhës dhe diferenca në tremujorin e dytë të vitit tjetër;
- d) Shumat mbi 250 mijë lekë paguhen në tremujorin e dytë pas një viti të likuidimit të kështit të katërt;

9. Për zbatimin e këtij udhëzimi ngarkohen organet e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

10. Koha e internimit dhe e dëbimit për motive politike nuk njihet vjetërsi pune para moshës 15 vjeç.

11. Personi që është dënuar dhe ka vuajtur dënimin duke qenë pensionist, ka të drejtë të përfitojë pension mesatar sipas këtij udhëzimi.

12. Në kuptim të pikës 3 të nenit 3 të ligjit, quhen familjarë të -ish të burgosurve politike fëmijët, gruaja, burri dhe prindërit e tij.

Ky udhëzim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETARI I KËSHILLIT TË MINISTRAVE
Vilson Ahmeti

Botuar në Fletoren Zyrtare ekstra nr.69, datë 24.9.2010

Udhëzim i KM nr.7, datë 29.10.1992, botuar në Fletoren Zyrtare ekstra nr.69, datë 24.9.2010

Udhëzim i KM nr.2, datë 06.03.1993, botuar në Fletoren Zyrtare ekstra nr.69, datë 24.9.2010

Shtojcë

1. Sipas udhëzimit nr. 2, datë 6.3.1993:

- Personat që marrin pension invaliditeti dhe që përfitojnë nga ky ligj kanë të drejtën e pensionit mesatar për të gjithë periudhën e kaluar (pika 3).

- Për zbatimin e këtij udhëzimi, në planin e shpenzimeve për vitin 1993, Institutit Sigurimeve Shoqërore i shtohen 100 milionë lekë (pika 10).

2. Ndryshimet e shtesat që i janë bërë udhëzimit të Këshillit të Ministrave nr. 2, datë 4.1.1992 me udhëzimet nr. 7, datë 29.10.1992 e nr. 2, datë 6.8.1993 kanë hyrë në fuqi menjëherë.

Veteranë të LANÇ

Ligji nr.7874, datë 17.11.1994 “Për Statusin e veteranit të luftës kundër pushtuesve nazifashistë të popullit Shqiptar”, *(i ndryshuar)*.

VKM nr.190, datë 3.5.1995 “Për zbatimin e ligjit nr. 7874, datë 17.11.1994 ”Për Statusin e Veteranit të Luftës Kundër Pushtuesve Nazifashistë të Popullit Shqiptar” *(i ndryshuar)*

LIGJ

Nr.7874, datë 17.11.1994

PËR STATUSIN E VETERANIT TË LUFTËS ANTIFASHISTE NACIONALÇLIRIMTARE TË POPULLIT SHQIPTAR

*(Ndryshuar me ligjin nr.8526, datë 23.9.1999;
ndryshuar me ligjin nr.9568, datë 19.6.2006;
ndryshuar me ligjin nr.9724, datë 3.5.2007)*

Në mbështetje të nenit 16 të ligjit nr.7491, datë 29.4.1991 “Për dispozitat kryesore kushtetuese”, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI POPULLOR I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

(Ndryshuar titulli i ligjit me ligjin nr.8526, datë 23.9.1999, neni 1)

Statusi i veteranit të Luftës kundër pushtuesve nazifashistë të popullit shqiptar, që më poshtë do të quhet “Status”, përcakton kriteret që një person të njihet veteran i kësaj lufte, si dhe të drejtat që fitohen nga ky status.

Neni 2

(Ndryshuar neni me ligjin nr.8526, datë 23.9.1999, neni 2)

Statusin e veteranit të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare e përfitojnë shtetasit shqiptarë e të huaj, që kanë marrë pjesë me armë në dorë në Luftën Antifashiste Nacionalçlirimtare kundër pushtuesve nazifashistë dhe bashkëpunëtorëve të tyre, që nga 7 prilli i vitit 1939 deri më 29 nëntor 1944; luftëtarët e inkuadruar në ato njësi të Ushtrisë Nacionalçlirimtare, që luftuan jashtë kufijve tanë shtetërore deri më 9 maj 1945; ata që kanë zhvilluar veprimtari të organizuar antifashiste nacionalçlirimtare në ilegalitet, në prapavijë të armikut e në zonat e çliruara; kryefamiljarët e atëhershëm të familjeve të njohura si baza të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare; të burgosurit antifashistë dhe të internuarit në burgjet dhe në kampet nazifashiste brenda dhe jashtë vendit, si dhe shtetasit shqiptarë, që kanë marrë pjesë aktive në luftë kundër nazifashizmit në vende të tjera.

Neni 3

*(Ndryshuar shkronja "d" me ligjin nr.8526, datë 23.9.1999, neni 3;
shtuar paragraf në shkronjën "dh" me ligjin nr.8526, datë 23.9.1999, neni 3;
shtuar shkronja "e" me ligjin nr.8526, datë 23.9.1999, neni 3)*

Qenia veteran i Luftës kundër pushtuesve nazifashistë të popullit shqiptar vërtetohet me njërin prej këtyre dokumenteve:

- a) Librezën e pensionit, ku tregohet shtesa prej 100 lekësh në muaj për pjesëmarrje në luftë.
  - b) Dokumentin që vërteton zotërimin të paktën të një dekorate të Luftës kundër pushtuesve nazifashistë të popullit shqiptar.
  - c) Vërtetimin e degës ushtarake të rrethit, të Ministrisë së Mbrojtjes ose të Ministrisë së Rendit për pjesëmarrjen në Luftën kundër pushtuesve nazifashistë të popullit shqiptar.
  - ç) Vendimin e ish-komiteteve ekzekutive të rretheve, me të cilin veteranit i është njohur dyfishi i kohës së luftës për vjetërsi në punë.
  - d) Me çdo dokument tjetër zyrtar, me burim arkivor të referuar qartë, i cili vërteton pjesëmarrjen në Luftën a në Lëvizjen Antifashiste Nacionalçlirimtare.
  - dh) Për ata që veprimtarinë e tyre kundër pushtuesve nazifashistë e kanë kryer jashtë vendit, për njohjen e statusit vlen dokumentacioni i njëjtë, i marrë nga shteti i huaj.
- Për raste të veçanta, kur ka mungesa objektive, vendos Komisioni Qendror i Statusit të Veteranit të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare.
- e) Plagosja, për efekt të statusit të veteranit të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare, mund të vërtetohet edhe me vërtetim të komisionit të spitalit qendror të ushtrisë dhe me një dokument të arkivave shtetërore (ose me tri deklarata të bashkëluftëtarëve për rrethanat e plagosjes).

Neni 4

(Shtuar paragraf pas paragrafit të fundit me ligjin nr.8526, datë 23.9.1999, neni 4)

Kërkesa dhe dokumenti vërtetues i paraqiten komisionit përkatës të ngritur në çdo rreth me vendim të Këshillit të Ministrave sipas propozimit të Ministrisë së Mbrojtjes. Dokumentet përkatëse, së bashku me mendimin e tij, komisioni i rrethit ia paraqet Ministrisë së Mbrojtjes, e cila, pas shqyrtimit të nevojshëm, vendos për njohjen ose jo të qënies veteran, me përjashtim të përcaktimit të gërmës "a" të nenit 3, të cilat nuk janë objekt rishikimi. Veterani pajiset me dokumentin përkatës, të emërtuar "Libreza e veteranit". Dokumenti përmban identitetin e plotë dhe fotografinë e veteranit.

Kundër vendimit mund të bëhet ankim në gjykatën e rrethit, brenda 10 ditëve nga marrja e njoftimit.

Kur kërkuesi që nuk i është drejtuar gjykatës, pas vendimit të Komisionit Qendror, paraqet disa dokumente të reja, dosja e tij rishqyrtohet nga ky komision. Të drejtën e rishqyrtimit e kanë edhe kërkesat e pashqyrtuara të veteranëve të depozituara pranë Ministrisë së Mbrojtjes.

Neni 5

Me vdekjen e veteranit librezja i dorëzohet organit që e ka lëshuar atë. Familjes i jepet një dokument që vërteton se është familje veterani.

Neni 6

(Ndryshuar neni me ligjin nr.8526, datë 23.9.1999, neni 5)

Statusi i veteranit nuk u njihet ose u hiqet personave që janë dënuar ose dënohen me vendim gjykatë të formës së prerë, për krime lufte, për bashkëpunim me pushtuesit nazifashistë ose për veprimtari agjenturore kundër interesave të atdheut.

Neni 7

Veterani i Luftës kundër pushtuesve nazifashistë, si figurë e lartë e popullit dhe e atdheut, gëzon mbrojtje të veçantë ligjore.

Neni 8

(Shtuar fjali në fund të paragrafit të parë me ligjin nr.8526, datë 23.9.1999, neni 6; shfuqizuar paragrafi i dytë dhe i tretë i nenit me ligjin nr.9568, datë 19.6.2006, neni 1)

Këshilli i Ministrave cakton një shpërblim mujor për personat që gëzojnë statusin e veteranit, për ata që gëzojnë statusin e invalidit të luftës, si dhe për të internuarit në kampet e përqendrimit nazifashist. Veteranëve të plagosur në Luftën kundër pushtuesve nazifashistë që nuk përfitojnë statusin e invalidit të luftës, u jepet një shpërblim plus mbi atë të veteranit në masën që cakton Këshilli i Ministrave. Të internuarve në kampet e përqendrimit nazifashist, përveç shpërblimit të veteranit, u jepet plus shpërblimi i invalidit të luftës të grupit të parë. Një shpërblim shtesë jepet për të burgosurit politikë antifashistë.

Masa e shpërblimit ndryshohet në varësi nga indeksi i çmimeve dhe inflacionit.

Neni 9

(Shtuar paragrafë me ligjin nr.8526, datë 23.9.1999, neni 7; ndryshuar paragrafi i fundit me ligjin nr.9724, datë 3.5.2007, neni 1)

Veteranët gëzojnë të drejtën e kurimit falas në spitalet, klinikat dentare dhe qendrat e kurimit që financohen nga shteti, si dhe përfitojnë falas barnat për sëmundje kronike, sipas kriterëve të caktuara nga Këshilli i Ministrave.

Shteti financoon organizatat e veteranëve të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare dhe organizatat e tjera të veteranëve të kësaj lufte.

Masa vjetore e financimit përcaktohet në Buxhetin e Shtetit. Ministria e Mbrojtjes bën ndarjen e fondit për çdo organizatë veteranësh, bazuar në numrin e anëtarësisë dhe planin vjetor të veprimtarive, të planifikuara nga këto organizata në fillim të çdo viti

Neni 10

Veteranëve u sigurohet falas udhëtimi me mjetet e komunikacionit urban shtetëror, kurse udhëtimi interurban shtetëror me gjysmë çmimi. Për këtë si dokument provues shërben librezja e veteranit.

Neni 11

Organet e pushtetit lokal duhet t'u japin përparësi zgjidhjes së kërkesave të veteranëve për strehim, duke mbajtur parasysh kushtet, veçoritë dhe gjendjen shëndetësore të tyre.

Neni 12

Veteranët gëzojnë të drejtën e pushimit në shtëpitë e pushimit të punonjësve dhe ushtarakëve, sipas çmimit dhe kohës së caktuar nga Këshilli i Ministrave.

Neni 13

Veteranët e Luftës kundër pushtuesve nazifashistë nuk paguajnë asnjë lloj takse të drejtpërdrejtë.

Neni 14

Për zbatimin e këtij ligji ngarkohet Këshilli i Ministrave.

Neni 15

Çdo dispozitë që është në kundërshtim me këtë ligj, shfuqizohet.

Neni 16

Ky ligj hyn në fuqi menjëherë.

Shpallur me dekretin nr.962, datë 22.11.1994 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Sali Berisha.

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.18, datë 26.12.1994

Ligji nr.8526, datë 23.9.1999 shpallur me dekretin nr.2450, datë 5.10.1999 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, z. Rexhep Meidani, botuar në Fletoren Zyrtare nr.27, datë 22.10.1999.

Ligji nr.9568, datë 19.6.2006 shpallur me dekretin nr.4964, datë 5.7.2006 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, z. Alfred Moisiu, botuar në Fletoren Zyrtare nr.75, datë 12.7.2006.

Ligji nr.9724, datë 3.5.2007 shpallur me dekretin nr.5320, datë 21.5.2007 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, z. Alfred Moisiu, botuar në Fletoren Zyrtare nr.60, datë 23.5.2007.

VENDIM

Nr.190, Datë 3.5.1995

PËR ZBATIMIN E LIGJIT NR. 7874, DATË 17.11.1994 " PËR STATUSIN E VETERANIT TË LUFTËS KUNDËR PUSHTUESVE NAZIFASHISTË".

Me propozimin e Ministrisë së Mbrojtjes, Këshilli i Ministrave

VENDOSI

1. Për organizimin dhe drejtimin e punës për dhënien e statusit të veteranit të luftës kundër pushtuesve nazifashistë, në Ministrinë e Mbrojtjes krijohet "Departamenti i veteranëve dheinvalidëve të luftës".

Në Ministrinë e Mbrojtjes krijohet kartateka e departamentit të veteranëve dhe të invalidëve të Luftës, e cila administron dosjet e veteranëve të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare deri në përfundimin e punës së Komisionit Qëndror të Statusit të Veteranit të Luftës Nacionalçlirimtare dhe dorëzimit në Arkivin Qëndror të Ushtrisë.

2. Komisionet e rretheve do të funksionojnë pranë degëve ushtarake dhe kanë në përbërje kryetarët e degëve ushtarake, të cilët kryesojnë mbledhjet e komisioneve dhe nga një përfaqësues nga bashkia, këshilli i rrethit, dega e brëndshme, sigurimet shoqërore, një jurist, dy veteranë, si dhe një invalid të luftës kundër pushtuesve nazifashistë.

3. Komisioni Qendror pranë Ministrisë së Mbrojtjes kryesohet nga zëvendësministri i mbrojtjes dhe në të bëjnë pjesë:

Drejtori i departamentit të veteranëve dhe invalidëve të luftës e të ushtrisë, një jurist në Ministrinë e Mbrojtjes, drejtori i arkivit të ushtrisë, një specialist nga Drejtoria e Arkivit të Shtetit, një përfaqësues nga Ministria e Brëndshme, Ministria e Shëndetësisë dhe e Mbrojtjes së Mjedisit, Ministria e Punës, Emigracionit dhe e Përkrahjes Sociale dhe Ish të Përndjekurve Politikë, Ministria

e Drejtësisë, Instituti i Sigurimeve Shoqërore, si dhe dy veteranë e një invalid të Luftës kundër pushtuesve nazifashistë.

Komisioni Qendror pasi shqyrton materialet e paraqitura nga komisionet e rretheve, vendos sipas rastit, për dhënien ose jo të statusit të veteranit të Luftës kundër pushtuesve nazifashistë.

4. Përbërja emërore e komisioneve në rrethe caktohet nga Ministri i Mbrojtjes. Për hartimin e listave të komisioneve Ministria e Mbrojtjes mbështetet në propozimet e pushtetit në rreth dhe të organizatave të veteranëve.

5. Për qënien veteran i luftës, në kuptimin e shkronjës "D" të nenit 3 të ligjit, për raste të veçanta do të konsiderohen dhe dëshmi individuale për veteranët, të cilëve nuk u është njohur kjo e drejtë nga regjimi totalitar për shkaqe politike e biografike.

Dokument zyrtar, me burim arkivor të referuar qartë, vlerësohet dokumenti i dalë nga arkivat e institucioneve zyrtare, ku janë shënuar qartë, referencat e regjistrimit të tij: institucioni që e lëshon, numri i fondit, numri i dosjes, numri i fletës, viti i dokumentit dhe lloji i tij.

6. Në zbatim të nenit 6 të ligjit, statusin e veteranit të Luftës kundër pushtuesve nazifashistë nuk do ta përfitojnë personat që janë dënuar për krime të rënda kundër lirisë e pavarësisë, të cilët nuk kanë përfituar nga ligji mbi pafajësinë, amnistinë dhe rehabilitimin e ish të dënuarve e të përndjekurve politike.

7. Shpërblimi i veteranëve të Luftës kundër pushtuesve nazifashistë jepet në masën e caktuar si vijon:

a. 1500 lekë për veteranët që luftuan në formacione luftarake të çdo rangu kundër pushtuesve nazifashistë, të inkuadruar përpara datës 10.7.1943.

b. 1200 lekë për veteranët që luftuan në formacione luftarake të çdo rangu kundër pushtuesve nazifashistë, të inkuadruar përpara datës 10.7.1943.

c. 1200 lekë për veteranët që luftuan në formacione luftarake të çdo rangu kundër pushtuesve nazifashistë, të inkuadruar në këto formacione në periudhën 11.7.1943 deri në 24.5.1944.

d. 1000 lekë për veteranët që luftuan në formacione luftarake të çdo rangu inkuadruar në këto formacione në periudhën 25.5.1944 deri në 28.11.1944.

e. 500 lekë për veteranët që kanë zhvilluar veprimtari të organizuar në ilegalitet në prapavijë të armikut e në zona të çliruara, për kryefamiljarët e atëhershëm të familjeve që njihen si bazë e luftës kundër pushtuesve nazifashistë.

f. 300 lekë për veteranët e inkuadruar në formacionet luftarake pas datës 28.11.1944 dhe që vazhduan luftën jashtë kufirit të atdheut, shumën prej 300 lekësh e përfitojnë (mbi masën e caktuar) edhe veteranët e përfshirë në shkronjat "a", "b" dhe "c" të kësaj pike të vendimit, kur kanë vazhduar luftën jashtë kufijve të atdheut të inkuadruar në formacionet luftarake.

7/1. Veteranëve që kanë zhvilluar veprimtari të organizuar në ilegalitet, në prapavija të armikut e në zona të çliruara dhe kryefamiljarëve të atëhershëm të familjeve që njihen si baza të luftës kundër pushtuesve nazifashistë, shpërblimi do t'u jepet në masën dhe sipas kriterëve të përcaktuara në shkronjat "a", "b" dhe "c" të pikës 7.

8. Të burgosurit në burgjet nazifashistë brenda dhe jashtë vendit, për kohën e burgosjes mbi gjashtë muaj marrin shpërblim 500 lekë në muaj.

Ky shpërblim u jepet shtesë veteranëve të tjerë të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare, ish-të burgosurve politikë, antifashistë, brenda dhe jashtë vendit.

9.a. Të internuarit në kampet nazifashiste të përqendrimit, përveç shpërblimit të veteranit, sipas shkronjës "a" të pikës 7, të marrin edhe shpërblimin e invalidit të Luftës, të grupit të parë.

b. Të interesuarit në kampet e internimit, brenda dhe jashtë vendit, shpërblehen me dyfishin e masës së shpërblimit që përfitojnë ish-të burgosurit në burgjet nazifashiste, që kanë qëndruar mbi 6 muaj në këto burgje.

10. Dokumentet bazë (dëshmi, lista, vërtetime), për të burgosurit dhe të internuarit në kampet e përqendrimit nga pushtuesit nazifashistë janë ato që kanë ardhur nga kampet (burgjet), Kryqi i Kuq Ndërkombëtar, organizma shtetërore të vendeve që kanë pasur kampe (burgje) të tilla, si dhe nga ambasadat shqiptare në ato shtete.

Për raste të veçanta, kur ka mungesa objektive për vërtetimin e internimit jashtë vendit në kampet e përqendrimit nazifashist, Komisioni Qendror i Statusit të Veteranit të Luftës Antifashiste

Nacionalçlirimtare mund të vendosë, në bazë të dokumenteve të arkivave zyrtare, shqiptare. Në çdo rast përmbajtja e dokumentit duhet të verifikohet.

11. a. Veteranët e plagosur në luftë, që nuk përfitojnë statusin e invalidit të luftës, përveç shpërblimit mujor të veteranit marrin edhe një shtesë, në masën 945 (nëntëqindëzvetepesë) lekë në muaj .

b) Komisioni i Spitalit Qendror të Ushtrisë vërteton nëse ka plagosje me armë zjarri. Vizita bëhet me paraqitjen e librezës së Veteranit të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare ose të dokumentit të lëshuar nga Departamenti i Veteranëve dhe Invalidëve të Luftës, pranë Ministrisë së Mbrojtjes ose të komisionit të statusit të veteranit të luftës të rrethit, ku personi ka paraqitur kërkesën dhe dokumentet.

c) Deklarata e bashkëluftëtarit për rrethanat e plagosjes në Luftën Antifashiste Nacionalçlirimtare përmban identitetin e plotë të veteranit, numrin e regjistrimit themeltar të librezës së tij, pjesëmarrjen e tij të drejtpërdrejtë në luftimin ku është plagosur bashkëluftëtari, kohën dhe vendin e saktë ku dhe kur ka ndodhur.

ç) Komisioni Qendror i Statusit të Veteranit të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare dhe Departamenti i Veteranëve dhe Invalidëve të Luftës, kur e shikojnë të nevojshme, bëjnë vërtetimin e deklaratës.

12. Personat që kanë statusin e invalidit të luftës kundër pushtuesve nazifashistë, përveç shpërblimit prej 100 lekësh në muaj, u jepet një shpërblim i menjëhershëm në masën 20 000 lekë.

Këtë shpërblim e përfitojnë bashkëshortët, prindërit ose fëmijët e paaftë për punë.

13. Familjet e veteranëve të vdekur që përfitojnë këtë status por që nuk kanë pasë marrë shpërblimin prej 100 lekësh në muaj u jepet një shpërblim i menjëhershëm në masën 20 000 lekë.

14. Antarëve të komisioneve në rrethe për statusin e veteranit të luftës që nuk janë në marrëdhënie pune, për kohën që do të punojnë, u jepet një shpërblim mujor sipas vlerësimit të Ministrisë së Mbrojtjes, por jo më shumë se 300 lekë në ditë.

Ministria e Mbrojtjes, nga fondi i caktuar për shpenzimet administrative për dhënien e statusit të veteranit ka të drejtë të shpërblejë anëtarët e komisioneve që janë në marrëdhënie pune. Masa e shpërblimit për anëtarët e komisionit për një mbledhje të jetë deri në 300 lekë për komisionet e rretheve dhe deri në 500 lekë për anëtarët e Komisionit Qendror.

14/1. Në funksion të Komisionit qendror të departamentit të veteranëve dhe invalidëve të luftës e të ushtrisë dhe të komisioneve të rretheve, Ministria e Mbrojtjes mund të angazhojë në punë specialistë veteranë të luftës e të ushtrisë. Shpërblimi i tyre të jetë i njëjlojtë me atë të anëtarëve të komisioneve të rretheve që nuk janë në marrëdhënie pune, në përputhje me pikën 14 të këtij vendimi.

15. Dokumentet për njohjen e statusit të veteranit të luftës kundër pushtuesve nazifashistë i paraqiten komisionit të rrethit individualisht. Afati përfundimtar i pranimit të dokumenteve është data 30.12.1995.

16. Listat e personave që përfitojnë statusin e veteranit të luftës kundër pushtuesve nazifashistë në masën e shpërblimit përkatës, Ministria e Mbrojtjes ia dorëzon Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

17. Shpërblimi i veteranit të luftës jepet nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore, kundrejt paraqitjes së librezës së Veteranit të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare, të lëshuar nga Komisioni Qendror, pranë Ministrisë së Mbrojtjes.

18. Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Financave, Ministria e Shëndetësisë dhe e Mbrojtjes së Mjedisit dhe Ministria e Industrisë, Transportit dhe Tregtisë të lëshojnë udhëzime në zbatim të këtij vendimi dhe të ligjit nr.7874, datë 17.11.1994.

19. Veteranëve të luftës kundër pushtuesve nazifashistë u jepet e drejta të pushojnë individualisht një herë në tre vjet në shtëpitë e pushimit që financohen nga shteti, kundrejt një pagese me 1/3 çmimit sipas organizimit që kryen Departamenti në Ministrinë e Mbrojtjes.

20. Institutit të Sigurimeve Shoqërore për vitin 1995 i shtohen 600 milionë lekë, të parapara në buxhetin e shtetit për efektet financiare për zbatimin e vendimit të Këshillit të Ministrave nr.189, datë 6.3.1995 " Për trajtimin shëndetësor të veteranëve të luftës kundër pushtuesve nazifashistë të popullit shqiptar" si dhe 8 milionë lekë për shpenzimet administrative të Ministrisë së Mbrojtjes.

21. Në zbatim të nenit 5, të ligjit nr. 8526, datë 23.9.1999, Departamenti i Veteranëve dhe Invalidëve të Luftës, në Ministrinë e Mbrojtjes, paraqet listat e kërkuesve për "statusin e veteranit", të ardhura nga komisionet e rretheve në zyrën e gjëndjes gjyqësore, pranë Ministrisë së Drejtësisë.

- Pas paraqitjes së dëshmisë së penalitetit dosja përkatëse e personit rishihet nga Komisioni Qendror i Statusit të Veteranit të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare, i cili merr vendimin përkatës.

Departamenti i Veteranëve dhe Invalidëve të Luftës të paraqesë, në zyrën e gjëndjes gjyqësore, kërkesat për dëshmi penaliteti për veteranët e Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare, të cilëve u është njohur deri tani statusi. Kjo zyrë, deri më 31 gusht 2001, të lëshojë për to dëshmi penaliteti.

Dosja e veteranit, për të cilin, sipas dëshmisë së penalitetit, rezulton se është dënuar për krime lufte, për bashkëpunim me pushtuesit nazifashistë ose për veprimtari agjenturore kundër interesave të atdheut, me vendim gjykate të formës së prerë, rishqyrtohet nga Komisioni Qendror i Statusit të Veteranit të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare, i cili merr edhe vendimin përkatës.

22. Për financimin e organizatave të veteranëve të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare, Ministria e Financave paraqet çdo vit, në buxhetin e shtetit, fondin përkatës.

Ndarja e fondit për organizatat e veteranëve të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare bëhet me urdhër të Ministrit të Mbrojtjes, në përputhje me numrin e veteranëve që e kanë përfutur statusin e veteranit, e që janë anëtare të këtyre organizatave, për çdo rreth, me listat emërore përkatëse të veteranëve që jetojnë dhe me numrin e regjistrit themeltar të librezës së tyre.

23.a. Komisioni Qendror i "Statusit të veteranit" të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare ai njih këtë status veteranit, që ka marrë shpërblimin prej 100 lekësh në muaj dhe që ka vdekur para hyrjes në fuqi të ligjit nr. 7874, datë 17.11.1994 dhe i jep familjes së tij dëshminë "Familje veterani".

b. Dëshmia "Familje veterani" i jepet edhe familjes së veteranit, pas vdekjes së tij, i cili e ka pasur "Statusin e veteranit" të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare.

24. Forma dhe përmbajtja e dëshmisë miratohet nga Ministri i Mbrojtjes.

25. Përbërja e Komisionit Qendror të "Statusit të veteranit" të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare të jetë sipas funksioneve organike, të përcaktuara në listën që i bashkëlidhet këtij vendimi.

26. Komisioni Qendror i "Statusit të veteranit" të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare dhe stafi teknik i tij të vazhdojnë veprimtarinë edhe për vitin 2002.

Deri më 30 korrik 2002 të përfundojnë praktikat për dhënien e "Statusit të veteranit".

Deri më 30 nëntor 2002 të përpunohet, inventarizohet, përgatitet dhe dorëzohet i tërë dokumentacioni në Arkivin Qendror të Forcave të Armatosura.

Komisioni Qendror i Statusit të Veteranit të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare dhe stafi teknik i tij, në përjashtim nga sa është thënë në paragrafët e mësipërm, të vazhdojë veprimtarinë edhe për vitin 2004 deri më 31.12.2006, vetëm për personat që e fitojnë këtë status me vendim gjykate të formës së prerë.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe i shtrin efektet e tij financiare nga data 1.12.1994.

KRYETARI I KËSHILLIT TË MINISTRAVE
Aleksandër Meksi

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.14 datë 6.7.1995.

Shtojcë: VKM nr.29, datë 28.01.2002 "PËR DISA SHITESA DHE NDRYSHIME NË VENDIMIN NR. 190, DATË 03.05.1995 TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE "PËR ZBATIMIN E LIGJIT NR.7874, DATË 07.11.1994 "PËR STATUSIN E VETERANIT TË LUFTËS ANTIFASHISTE NACIONALÇLIRIMTARE TË POPULLIT SHQIPTAR"" ME NDRYSHIMET PËRKATËSE"

3. Në pikën 14 masa e shpërblimit të anëtarëve të Komisionit Qendror të "statusit të veteranit" të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare nga 900 (nëntëqind) lekë bëhen 2 000 (dy mijë) lekë për pjesëmarrjen në mbledhje, për specialistët nga 540 (pesëqind e dyzet) lekë bëhet 700 (shtatëqind) lekë për ditë punë.

5. Vendimi nr.540, datë 09.10.1995 i Këshillit të Ministrave "Për miratimin e Komisionit Qendror dhe të komisioneve të rretheve për statusin e veteranit të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare", shfuqizohet.

LISTA E PËRBËRJES SË KOMISIONIT QENDROR PËR DHËNIEN E STATUSIT TË VETERANIT TË LANÇ-it TË POPULLIT SHQIPTAR

1. Zëvendësministri i Mbrojtjes	- Kryetar
2. Drejtues i Strukturës përkatëse për Veteranët dhe Invalidët e Luftës dhe Dëshmorëve të Atdheut	- Nënkyetar
3. Përfaqësuesi i Institutit të Sigurimeve Shoqërore	- Nënkyetar
4. Një Jurist i Drejtorisë Juridike në Ministrinë e Mbrojtjes	- Anëtar
5. Drejtori i Arkivit Qendror të Ushtrisë	- Anëtar
6. Një Specialist i Arkivit Qendror të Shtetit	- Anëtar
7. Një përfaqësues i Ministrisë së Rendit	- Anëtar
8. Një përfaqësues i Ministrisë së Shëndetësisë	- Anëtar
9. Një përfaqësues i Ministrisë së Punës dhe Çështjeve Sociale	- Anëtar
10. Një përfaqësues i Ministrisë së Drejtësisë	- Anëtar
11. Tre përfaqësues të Organizatave të Veteranëve	- Anëtarë
12. Dy përfaqësues të Organizatave të Invalidëve të Luftës dhe të Ushtrisë	- Anëtarë

Invalidë të LANÇ

Ligj nr.7663, datë 20.1.1993 "Për Statusin e invalidit të luftës kundër pushtuesve nazifashistë të popullit shqiptar".

VKM nr.326, datë 21.6.1993 "Për kriteret e trajtimit të invalidëve të luftës kundër pushtuesve nazifashistë të popullit shqiptar" (*i ndryshuar*).

LIGJ Nr.7663, datë 20.1.1993

PËR STATUSIN E INVALIDIT TË LUFTËS KUNDËR PUSHTUESVE NAZIFASHISTE TE POPULLIT SHQIPTAR

Në mbështetje të nenit 16 të ligjit nr.7491, datë 29.4.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese", me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI POPULLOR I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Statusin e invalidit të luftës e gëzojnë të plagosurit dhe të gjymtuarit, të cilët:

- a) Kanë marrë pjesë në luftë me armë në dorë kundër okupatorëve nazifashistë prej datës 7 prill 1939 gjer më 9 maj 1945.
- b) Kanë zhvilluar veprimtari në ilegalitet, në prapavija të armikut ose në zona të çliruara.
- c) Kanë qenë të burgosur ose të internuar në kampet nazifashiste.

Qënia invalid dhe grupi përkatës vërtetohet me aktin e Komisionit të ekspertizës mjekoligjore, sipas kriterëve të ligjit "Për sigurimet shoqërore".

Neni 2

Invalidi i luftës kundër pushtuesve nazifashistë, si figurë e lartë e popullit dhe e atdheut gëzon mbrojtje të veçantë ligjore.

Neni 3

Invalidët e mësipërm gëzojnë këto të drejta financiare:

a) Invalidi i mësipërm merr një shtesë mbi pensionin e invaliditetit, masa e së cilës caktohet nga Këshilli i Ministrave.

Këtë shtesë invalidi i luftës e merr edhe kur del në pension pleqërie.

b) Invalidëve që nuk kanë asnjë lloj pensioni u jepet pension invaliditeti, i barabartë me pensionin mesatar të invaliditetit të punës, sipas grupit të invaliditetit që ka.

c) Në ndihmë të invalidëve të luftës të grupit të parë që ka nevojë për shërbim, caktohet një person për shpërblim. Masa e shpërblimit caktohet nga Këshilli i Ministrave dhe paguhet nga bashkitë ose komunat.

ç) Fondet shtesë për invalidët e luftës kundër pushtuesve nazifashistë përballohen nga buxheti i shtetit.

d) Në rastet e ndryshimit të pagave, pensioni i invaliditetit, së bashku me shpërblimet, pësojnë ndryshimet përkatëse.

Neni 4

Invalide të luftës gëzojnë të drejtën e kurimit falas në spitalet dhe qendrat e ndryshme kurative që financohen nga shteti.

Barnat, sipas raporteve mjekësore jepen falas. Vlefata e tyre përballohet nga shteti.

Neni 5

Invalide të luftës që kanë gjymtime të rënda, kanë të drejtë të diagnostikohen e kurohen në klinikat jashtë shtetit. Dërgimi për kurim bëhet me vendim të komisionit përkatës mjekësor. Invalide të luftës pajisen me mjete ortopedike, proteza dhe mjete lëvizëse për invalide.

Neni 6

Udhëtimi me mjetet e komunikacionit qytetar bëhet falas, kurse me mjetet e komunikacionit ndërqytetar me gjysmë bilete.

Për këtë qëllim dëshmia e invaliditetit shërben si dokument ligjor, e cila duhet të ketë firmën dhe vulën e organit drejtues të shoqatës dhe të organit financiar të vendbanimit të invalidit.

Dëshmia i jepet invalidit pavarësisht nga anëtarësia në shoqatën e invalideve.

Neni 7

Shteti u krijon invalideve të luftës kushte të mira për strehim.

Shpenzimet e varrimit për invalide të luftës kundër pushtuesve nazifashistë përballohen nga pushteti lokal.

Neni 8

Shoqata e invalideve të luftës financohet nga buxheti i shtetit. Ajo gëzon përkrahjen sociale dhe materiale nga shteti.

Neni 9

Invalide të luftës nuk paguajnë asnjë lloj takse të drejtpërdrejtë.

Neni 10

Për zbatimin e këtij ligji ngarkohet Këshilli i Ministrave.

Neni 11

Çdo dispozite që bie në kundërshtim me këtë ligj, shfuqizohet.

Neni 12

Ky ligj hyn në fuqi menjëherë.

**Shpallur me dekretin nr.454, datë 8.2.1993 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Sali Berisha**

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.1, datë 28.2.1993

VENDIM
Nr.326, datë 21.6.1993

PËR KRITERET E TRAJTIMIT TË INVALIDËVE TË LUFTËS KUNDËR
PUSHTUESVE NAZIFASHISTË TË POPULLIT SHQIPTAR

(Ndryshuar me vendim të KM nr.186, datë 21.4.2000;
ndryshuar me vendim të KM nr. 332, datë 29.5.2003)

Në zbatim të ligjit nr.7663, datë 20.1.1993 "Për statusin e invalidit të luftës kundër pushtuesve nazifashistë të popullit shqiptar", me propozimin e Minsitrisë së Drejtësisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Personit i lind e drejta të njihet si invalid i luftës, kur paraqet këto dokumente:

a) Librezën e pensionit të invalidit të luftës ose të pensionit të pleqërisë, kur në të është llogaritur edhe shtesa si invalid i luftës.

b) Vërtetimet zyrtare të lëshuara nga Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Rendit Publik, degët ushtarakë, Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave të Shtetit e spitalit ushtarak, si dhe çdo akt tjetër zyrtar që vërteton plagosjen a gjyktimin në kushtet e parashikuara në nenin 1 të ligjit nr.7663, datë 20.1.1993.

c) Kur nuk ka dokumente zyrtare, plagosja a gjyktimi në luftën kundër pushtuesve nazifashistë të popullit shqiptar vërtetohet në rrugë gjyqësore, sipas dispozitave në fuqi.

2. Qenia invalid, grupi përkatës dhe ndryshimi i grupit të invaliditetit përcaktohen nga Komisioni mjekësor i caktimit të aftësive për punë, mbi bazën e kërkesës së të interesuarit ose të degëve të sigurimeve shoqërore, sipas kriterëve të ligjit "Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë".

3. Invalidit të luftës i jepet një shtesë mujore mbi pensionin e invaliditetit në masën:

- Për grupin e parë të invaliditetit   4000 lekë
- Për grupin e dytë të invaliditetit   3500 lekë
- Për grupin e tretë të invaliditetit   3000 lekë
- Për grupin e katërt të invaliditetit   2500 lekë

Këtë shtesë invalidi i luftës e merr edhe kur përfiton pension pleqërie. Kjo shtesë do t'u nënshtrohet të gjitha rritjeve që kanë pësuar dhe do të pësojnë pensionet për shkak të rritjes e të ndryshimit të çmimeve, duke filluar nga data 20 janar 1993.

4. Personi i ngarkuar sipas vendimit të KMCAP-së për t'i shërbyer invalidit të luftës të grupit të parë merr pagën bazë të caktuar në klasën II të lidhjes nr.II të vendimit të Këshillit të Ministrave nr.393, datë 3.9.1992 (pa përfutur shtesat e tjera), që paguhet nga bashkitë ose komunat.

5. Invalidët e luftës gëzojnë te drejtën e kurimit falas ne spitalet, klinikat dentare dhe qendrat e kurimit, qe financohen nga shteti, si dhe përfitojnë falas te gjitha bamat, sipas recetës se mjekut.

5/a. Invalidët e luftës me gjyktime te renda, ne pamundësi te kurimit brenda vendit, te diagnostikohen e kurohen jashtë shtetit, sipas vendimit te komisionit nderspitalor, qe funksionon pranë Qendrës Spitalore Universitare "Nene Tereza" Tirane.

5/b. Invalidët e luftës te pajisen falas nga Ministria e Shëndetësisë me mjete ortopedike, proteza dhe mjete lëvizëse, te përshtatshme për ta.

5/c. Udhëtimi i invalidëve te luftës me mjetet e transportit qytetës, publik behet falas, ndërsa me mjetet e transportit ndërqytetës te behet duke paguar gjysmën e vlerës se biletës, kundrejt paraqitjes se dëshmisë se invalidit. Për rastet kur këto transporte janë private organet përkatëse, ne kontratat me subjektet private, parashikojnë efektet qe rrjedhin nga zbatimi i kësaj pike.

5/ç. Kur invalidi i luftës vdes, komuna ose bashkia i bën nderimet përkatëse dhe përballon shpenzimet e varrimit, duke i dhënë familjes se te ndjerit 150 000 (njëqind e pesëdhjete mije) leke. Ne shpenzimet e varrimit përfshihen arkivoli, transporti, qëndrimi ne murg, ceremonia dhe dreka.

5/d. Organet e qeverisjes vendore trajtojnë me strehim, me përparësi, familjet e konsideruara te pastreha, qe ne çastin e hyrjes ne fuqi te ligjit nr.8647, date 24.7.2000 "Për disa shtesa ne ligjin nr.8030, date 15.11.1995 "Për kontributin e shtetit për familjet e pastreha" kane ne përbërje te tyre invalid, te Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare.

6. Shoqata e invalidëve të luftës për vitin 1993 të financohet me 400 mijë lekë nga fondi rezervë i Këshillit të Ministrave në buxhetin e shtetit për vitin 1993.

7. Dëshmia e invaliditetit lëshohet nga kryesia e shoqatës dhe seksioni i financës i vendbanimit të invalidit. Ajo përmban gjeneralitetet e invalidit, fotografinë e tij dhe të drejtat që ai gëzon të përcaktuara në ligj. Kur invalidi vdes, dëshmia e tij i dorëzohet organit drejtues të shoqatës.

7/a. Departamenti i veteraneve e invalidëve te Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare dhe dëshmorëve te atdheut, ne Ministrinë e Mbrojtjes, ndjek zbatimin e politikave te qeverise për përkujdesjen ndaj invalidëve te luftës, sipas te drejtave dhe detyrimeve, qe rrjedhin nga aktet ligjore e nënligjore ne fuqi.

7/b. Deklarimi invalid lufte nga Komisioni i Ekspertizës Mjekoligjore dhe përcaktimi ne grupin përkatës konsiderohen te mbyllura.

8. Ngarkohen Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Financave, Ministria e Shëndetësisë, Ministria e Transportit dhe e Telekomunikacionit, Ministria e Punës dhe Çështjeve Sociale, Ministria e Pushtetit Vendor dhe e Decentralizimit, Ministria e Rregullimit te Territorit dhe e Turizmit, Instituti i Sigurimeve Shoqërore dhe Instituti i Sigurimeve te Kujdesit Shëndetësor për zbatimin e këtij vendimi.

9. Institutit të Sigurimeve Shoqërore për vitin 1993 i shtohen 13 milionë lekë, që përballohen nga fondi rezervë i Këshillit të Ministrave në buxhetin e shtetit për vitin 1993.

10. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe i shtrin efektet e tij që nga data e hyrjes në fuqi të ligjit nr.7663, datë 20.1.1993 "Për statusin e invalidit të luftës kundër pushtuesve nazifashistë të popullit shqiptar".

KRYETARI I KËSHILLIT TË MINISTRAVE
Aleksandër Meksi

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.11, datë 30.10.1993

Dëshmorët e Atdheut

Ligji nr.8607, datë 27.4.2000 "Statusi i Dëshmorit të Atdheut", (i ndryshuar).

VKM nr.151, datë 25.4.2002 "Për statusin e Dëshmorit të Atdheut", (i ndryshuar)

LIGJ

Nr.8607, datë 27.4.2000

STATUSI I DËSHMORIT TË ATDHEUT

(Ndryshuar me ligjin nr.9243, datë 17.6.2004;

ndryshuar me ligjin nr.9650, datë 27.11.2006)

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Në nderim të të rënëve në luftën për liri dhe pavarësi të Shqipërisë, miratohet "Statusi i Dëshmorit të Atdheut", i cili përcakton nocionin, kriteret, të drejtat dhe detyrimet që rrjedhin prej tij.

Neni 2

(Shtuar shkronja "e/1" me ligjin nr.9243, datë 17.6.2004, neni 1)

Statusi i Dëshmorit të Atdheut u njihet:

a) personave të rënë në luftë për liri dhe pavarësi kombëtare para 28 nëntorit 1912 dhe shtetasve shqiptarë që kanë rënë në luftë për mbrojtjen e integritetit territorial, të lirisë dhe pavarësisë të Shqipërisë para 7 prillit 1939;

b) shtetasve shqiptarë që kanë marrë pjesë me armë në dorë ose në formë të organizuar në Luftën Antifashiste Nacionalçlirimtare (7 prill 1939 deri më 29 nëntor 1944) dhe kanë rënë duke luftuar kundër pushtuesve nazifashistë dhe bashkëpunëtorëve të tyre; që kanë vdekur për shkak të plagëve të marra në luftë ose janë ekzekutuar, ose kanë vdekur nga torturat në burgje e kampe përqëndrimi nazifashiste deri më 9 maj 1945;

c) shtetasve shqiptarë, pjesëtarë të formacioneve ushtarake të Ushtrisë Nacionalçlirimtare, që kanë rënë në luftën kundër pushtuesve nazifashistë jashtë kufijve shtetëror, deri më 9 maj 1945;

ç) shtetasve shqiptarë, pjesëmarrës në formacione të rregullta të Ushtrisë Nacionalçlirimtare, që kanë vdekur për shkak të sëmundjeve, të të ftohtit ose të fatkeqësive të ndryshme, duke qenë në krye të detyrës luftarake deri më 9 maj 1945;

d) shtetasve shqiptarë, që kanë rënë duke luftuar për çlirimin e Kosovës nga pushtuesit serb në vitet 1998-1999;

dh) shtetasve shqiptarë që kanë rënë duke luftuar në Spanjë (1936-1939) ose në vende të tjera, të inkuadruar në formacionet e koalicionit antifashist, deri më 9 maj 1945 ose kanë vdekur nga plagët e marra në këtë luftë;

e) shtetasve shqiptarë që kanë rënë ose bien në krye të detyrës për mbrojtjen e integritetit territorial, për mbrojtjen e institucioneve shtetërore nga terrorizmi ose në luftë kundër bandave të armatosura dhe kundër krimit ndaj jetës së individit;

e/1) shtetasve shqiptarë që kanë rënë ose bien në krye të detyrës për mbrojtjen e paqes dhe të lirisë së kombit shqiptar, ose atyre që kanë rënë apo bien në mbrojtje të paqes e të sigurisë së popujve të tjerë në luftën kundër terrorizmit ndërkombëtar ose për mbrojtjen e pasurisë shtetërore, apo që humbasin jetën në krye të detyrës nga rreziqet e fatkeqësive natyrore;

ë) shtetasve të huaj, pjesëtarë të formacioneve të Ushtrisë Nacionalçlirimtare, që kanë rënë duke luftuar kundër pushtuesve nazifashistë.

Neni 3

Për kërkimin dhe njohjen e Statusit të Dëshmorit të Atdheut vlejné dokumentet shtetërore, që e vërtetojnë atë.

Të gjitha vendimet e mbështetura në ligjet ose dekretet e organeve shtetërore të mëparshme për shpalljen “Dëshmor”, nuk janë objekt rishikimi. Personi i rënë në luftë dhe i shpallur “Dëshmor” konsiderohet “Dëshmor i Atdheut” në kuptim të këtij ligji.

Kërkesën për shpalljen “Dëshmor i Atdheut” e bën familja e dëshmorit, organet shtetërore ose përfaqësues të shoqërisë civile.

Neni 4

(Shtuar fjalët në fund të paragrafit të parë me ligjin nr.9650, datë 27.11.2006, neni 2/1; ndryshuar paragrafi i tretë me ligjin nr.9650, datë 27.11.2006, neni 2/2)

Pranë Këshillit të Ministrave krijohet Komisioni Qendror i Statusit të Dëshmorit të Atdheut, i cili vendos për njohjen ose jo të Statusit të Dëshmorit të Atdheut, në bazë të propozimit të bërë nga këshilli i qarkut apo prefekti.

Komisioni përbëhet nga 7 anëtarë, 4 nga ministrinë dhe 2 nga shoqëria civile, sipas vendimit të Këshillit të Ministrave. Kryetari caktohet nga Këshilli i Ministrave, ndërsa përfaqësuesit e ministrive janë në rang zëvendësministri.

Komisioni Qendror i Statusit të Dëshmorit të Atdheut, për ushtrimin e përgjegjësisë të caktuar në ligj, mbështetet nga një staf teknik. Këshilli i Ministrave përcakton organin e linjës, pranë të cilit funksionon ky staf. Përgjegjësi i stafit teknik ushtron funksionet e sekretarit të Komisionit Qendror të Statusit të Dëshmorit të Atdheut. Stafi teknik ka përgjegjësi që, brenda 45 ditëve nga afati i mbërritjes së propozimit, të verifikojë dokumentacionin, sipas nenit 3 të këtij ligji, të hartojë relacionin, projektaktin, si dhe projektin e rendit të ditës dhe t’ia përcjellë ato kryetarit. Kryetari i Komisionit, sipas dokumentacionit të dërguar nga stafi teknik, cakton rendin e ditës. Çdo propozim përfshihet në rendin e ditës dhe shqyrtohet në Komision brenda 3 muajve nga afati i dorëzimit të praktikës së plotë nga stafi teknik.

Kur kanë kaluar 3 muaj, por kërkesa nuk është shqyrtuar sipas këtij ligji, kërkuesi ka të drejtë t’i kërkojë gjykatës të vendosë detyrimin ndaj Kryetarit të Komisionit, për të përfshirë kërkesën menjëherë në mbledhjen më të parë të Komisionit. Gjykata, brenda 10 ditëve, shqyrton kërkesën dhe jep vendim për çështjen.

Stafi teknik ndjek zbatimin e vendimeve të Komisionit dhe njofton të interesuarin.

Komisioni brenda 2 muajve nga krijimi i tij, harton rregulloren e funksionimit të tij dhe e paraqet për miratim në Këshillin e Ministrave.

Komisioni merr vendime me shumicën e votave të të gjithë anëtarëve të tij.

Komisioni është komision i përhershëm, për funksionimin e të cilit Këshilli i Ministrave cakton fondin e shpenzimeve administrative brenda muajit janar të çdo viti.

Këshilli i Ministrave cakton një shpërblim për anëtarët e Komisionit.

Komisioni raporton para Këshillit të Ministrave, të paktën 1 herë në vit, për punën e bërë për Statusin e Dëshmorit të Atdheut.

Deri në krijimin e qarqeve, kompetencat e detyrat e këshillit të qarkut, për Statusin e Dëshmorit të Atdheut do t’i kryejné këshillat e rretheve (Këshilli Bashkiak i Tiranës).

Neni 5

(Zëvendësuar fjalia e parë me paragrafët me ligjin nr.9650, datë 27.11.2006, neni 3)

Kërkesa, së bashku me dokumentet përkatëse, sipas nenit 3 të ligjit, i paraqitet për shqyrtim këshillit të qarkut ose prefektit, që ka juridiksion në territorin ku ka vendbanimin familja e dëshmorit. Këshilli i qarkut ose prefekti, brenda 6 muajve nga afati i regjistrimit, shqyrton kërkesën për shpalljen “Dëshmor i Atdheut”.

Kur është plotësuar afati 6-mujor nga afati i regjistrimit dhe kërkesa nuk është shqyrtuar sipas ligjit, kërkuesi ka të drejtë t’i kërkojë gjykatës të vendosë detyrimin e institucionit për të trajtuar kërkesën menjëherë, sipas procedurës në fuqi. Gjykata, brenda 10 ditëve, shqyrton kërkesën dhe jep vendim për çështjen.

Kundër vendimit të Komisionit, të interesuarit kanë të drejtë të ankohen në Gjykatën e Rrethit të Tiranës, brenda një muaji nga data e marrjes në dijeni për vendimin.

Neni 6

Dita përkujtimore e Dëshmorëve të Atdheut është 5 Maji.

Neni 7

Dëshmori i Atdheut prehet në Varrezat e Dëshmorëve të Atdheut. Çdo dëshmor ka një varr në Varrezat e Dëshmorëve të Atdheut, të ngritura në territorin e qarkut. Në Varrezat e Dëshmorëve të Atdheut në kryeqytet përfaqësohen të gjitha qarqet e Republikës së Shqipërisë.

Në Varrezat e Dëshmorëve të Atdheut nuk mund të varrosen persona të tjerë, që nuk kanë statusin e Dëshmorit të Atdheut.

Neni 8

Varrimi i Dëshmorit të Atdheut në Varrezat e Dëshmorëve të Atdheut bëhet me ceremoni zyrtare me arkivol të mbuluar me flamurin kombëtar.

Ceremonia organizohet dhe zhvillohet nga organet e pushtetit vendor, sipas vendimit të Këshillit të Ministrave.

Shpenzimet e varrimit të Dëshmorit të Atdheut përballohen nga buxheti i shtetit.

Ato përcaktohen çdo vit në buxhetin e Ministrisë së Pushtetit Vendor.

Neni 9

Në Varrezat e Dëshmorëve të Atdheut në shenjë nderimi qëndron gjithmonë i ngritur flamuri kombëtar.

Neni 10

Ndërtimi, mirëmbajtja dhe ruajtja e Varrezave të Dëshmorëve të Atdheut bëhet nga shteti dhe përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 11

Në shenjë nderimi për Dëshmorët e Atdheut, me vendim të këshillit të qarkut ose të bashkisë (komunës) ngrihen, mirëmbahen dhe ruhen lapidare, pllaka përkujtimore, përmendore etj., si dhe emërtohen mjedise dhe institucione publike.

Neni 12

Zhvendosja e përmendoreve, lapidareve, pllakave përkujtimore, si dhe e objekteve të tjera, që kanë lidhje me Dëshmorët e Atdheut, bëhet vetëm në raste të veçanta, kur këtë e kërkojnë interesa të lartë shtetërorë.

Zhvendosja bëhet me vendim të këshillit të qarkut, ku ndodhet objekti. Ky këshill përballon edhe shpenzimet për zhvendosjen.

Objektet e mësipërme rivendosen në një mjedis publik të përshtatshëm, para se të fillojnë punimet në vendndodhjen e mëparshme të objektit.

Neni 13

Familjet e Dëshmorëve të Atdheut gëzojnë nderim e përkrahje të veçantë nga shteti. Ato përfitojnë shpërblim financiar mujor. Kriteret dhe masa e shpërblimit përcaktohen nga Këshilli i Ministrave.

Neni 14

(Ndryshuar neni me ligjin nr.9650, datë 27.11.2006, neni 4)

Shpërblimi, sipas nenit 13 të ligjit, u jepet familjarëve. Në rrethin e familjarëve bëjnë pjesë bashkëshorti/bashkëshortja, fëmijët nën 18 vjeç ose deri në 25 vjeç, kur kryejnë studimet e larta, prindërit bashkëjetues dhe personat në kujdestari, sipas certifikatës së gjendjes familjare, në çastin e vdekjes së Dëshmorit të Atdheut. Shpërblimi ndërpritet kur asnjëri nga familjarët nuk plotëson kushtet e përcaktuara më sipër. Shpërblimi familjar tërhiqet nga kryefamiljari i Dëshmorit të Atdheut ose, në rast mosmarrëveshjeje, kur është më shumë se një person, nga secili sipas pjesës që i përket.

Neni 14/1

(Shtuar neni me ligjin nr.9650, datë 27.11.2006, neni 5)

Në familjen e Dëshmorit të Atdheut, për efekt nderimi dhe mirënjohjeje, përfshihen bashkëshorti/bashkëshortja, fëmijët, prindërit dhe vëllezërit e motrat.

Neni 15

Familja e Dëshmorit të Atdheut dhe shoqatat e tyre kanë të drejtë të kërkojnë në organet e pushtetit vendor dhe në Këshillin e Ministrave, marrjen e masave për mirëmbajtjen e varrezave dhe të lapidareve, busteve, pllakave përkujtimore etj., sipas legjislacionit në fuqi.

Neni 16

Familja e Dëshmorit të Atdheut ruan e trashëgon reliket, dokumentet vetjake, fotografitë, dekoratat, urdhrat etj., që i janë dhënë Dëshmorit të Atdheut, si dhe çdo gjë tjetër që lidhet me të dhe mundet që vullnetarisht t'i dorëzojë ato në muze, ku ruhen e mirëmbahen si objekte të rëndësishme të veçantë.

Neni 17

Familja e Dëshmorit të Atdheut pajiset nga Komisioni me vendimin e tij për njohjen e Statusit të Dëshmorit të Atdheut dhe me simbolin “Familje e Dëshmorit të Atdheut”, të cilin ajo ka të drejtë ta ekspozojë në mjedise të dukshme të banesës së saj në ditët përkujtimore, më 5 Maj, më 28 dhe 29 Nëntor.

Simboli “Familje e Dëshmorit të Atdheut” përbëhet nga një copë e kuqe me thekë, me përmasa 30 x 50 cm, në të cilën është stamposur në ngjyrë ari përmendorja “Nënë Shqipëri” dhe është shkruar anash “Familje e Dëshmorit të Atdheut”.

Neni 18

Organet shtetërore dhe organet e pushtetit vendor organizojnë dhe marrin pjesë në ceremonitë përkujtimore për Dëshmorët e Atdheut, me rastin e 5 Majit, të 28 dhe 29 Nëntorit.

Neni 19

Pjesëtarëve të familjeve të dëshmorëve, kur kanë statusin “I pastrehë” dhe “I papunë”, u sigurohet përparësi për strehim e punësim nga organet e pushtetit vendor.

Neni 20

Dispozita kalimtare

(Shtuar me ligjin nr.9650, datë 27.11.2006, neni 6)

Pas mbarimit të tre muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, përfitues të shpërblimit financiar mbeten vetëm personat e përcaktuar në rrethin e familjarëve, sipas nenit 4 të këtij ligji.

Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda një muaji nga data e hyrjes në fuqi, të nxjerrë aktet nënligjore për zbatimin e nenit 4 të këtij ligji.

Ngarkohet Këshilli i Ministrave për të nxjerrë aktet nënligjore, në bazë dhe për zbatim të këtij ligji.

Neni 21

Dekreti nr.4558, datë 18.10.1969 “Për dëshmorët e Atdheut” dhe dekreti nr.7155, datë 29.1.1998 “Për një ndryshim në dekretin nr.4558, datë 18.10.1996 “Për dëshmorët e Atdheut”, shfuqizohen.

Neni 22

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.2618, datë 11.5.2000 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani.

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.13, datë 19.5.2000.

Ligji nr.9243, datë 17.6.2004 shpallur me dekretin nr.4271, datë 14.7.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu, botuar në Fletoren Zyrtare nr.49, datë 19.7.2004.

Ligji nr.9650, datë 27.11.2006 shpallur me dekretin nr.5154, datë 12.12.2006 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu, botuar në Fletoren Zyrtare nr.136, datë 26.12.2006.

VENDIM
Nr.151, datë 25.4.2002

PËR STATUSIN "DËSHMOR I ATDHEUT"

(Ndryshuar me vendime të KM nr.393, datë 12.06.2003; nr.95, datë 15.02.2006; nr.554, datë 15.08.2007; nr. 834, datë 11.06.2008; nr. 1033, datë 08.10.2009)

Në mbështetje të pikës 2 të nenit 100 të Kushtetutës, të neneve 4, 13 dhe 20 të ligjit nr. 8607, datë 27.4.2000 "Për statusin e Dëshmorit të Atdheut" dhe të neneve 21 dhe 27 të ligjit nr. 8379, datë 29.7.1998 "Për hartimin dhe zbatimin e Buxhetit të Shtetit të Republikës së Shqipërisë", me propozimin e Ministrit të Mbrojtjes, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. a) Komisioni Qendror për dhënien e statusit "Dëshmor i Atdheut" kryesohet nga Ministri i Shtetit për Reformat dhe Marrëdhëniet me Kuvendin dhe përbëhet nga:

- Zëvendësministri i Mbrojtjes	- nënkryetar
- Zëvendësministri i Brendshëm	- anëtar
- Zëvendësministri i Drejtësisë	- anëtar
- Zëvendësministri i Punës, Çështjeve Sociale dhe Shanseve të Barabarta	- anëtar
- Një përfaqësues i Shoqatës së Familjeve të Dëshmorëve të LANÇ	- anëtar;
- Një përfaqësues i Organizatës së Bashkuar të Veteranëve të Luftës Antifashiste Nacionalçlirimtare (OBVL)	- anëtar.

b) Komisioni Qendror i statusit "Dëshmor i Atdheut" mbështetet nga një staf teknik, që funksionon pranë Ministrisë së Mbrojtjes, përbërja e të cilit përcaktohet nga Ministri i Mbrojtjes.

Përgjegjësi i këtij stafi ushtron funksionet e sekretarit të Komisionit Qendror të statusit "Dëshmor i Atdheut".

c) Komisioni Qendror për Statusin "Dëshmor i Atdheut" mblidhet një herë në muaj.

Masa e shpërblimit të anëtarëve të Komisionit për pjesëmarrjen në mbledhje është 3000 (tre mijë) lekë.

Në rast shërbimi për çështje të vërtetimit të kërkesave për statusin "Dëshmor i Atdheut" dhe për pjesëmarrje në ceremoni varrimi, anëtari i Komisionit merr dietë, sipas vendit të punës.

Anëtarët e komisionit, përfaqësues të shoqërisë civile, marrin dietë të bazuar në pagën e zëvendësministrit.

Pagesa e dietave për shërbim dhe pagesat për pjesëmarrje në mbledhje të komisionit bëhen nga Ministria e Mbrojtjes.

2. a) Kërkesa për shpalljen "Dëshmor i Atdheut" përmban identitetin, e plotë dhe të saktë, të të rënit, një jetëshkrim të tij dhe përshkrimin e saktë të luftimit apo të rrethanave të ngjarjes ku ka mbetur i vrarë, sipas dokumenteve zyrtare, shtetërore, dhe i paraqitet Këshillit të Qarkut ose të prefektit. Këshilli i Qarkut pas shqyrtimit e përcjell kërkesën, së bashku me dokumentet e lartpërmendura, pranë stafit teknik të Komisionit Qendror të statusit "Dëshmor i Atdheut" në Ministrinë e Mbrojtjes për Komisionin Qendror për Statusin "Dëshmor i Atdheut" .

b) Kërkesa për njohjen e statusit "Dëshmor i Atdheut" shoqërohet me certifikatën e gjëndjes civile të të rënit dhe me certifikatën e trungut të tij familjar .

Kërkesën, në emër të familjes, e paraqet njëri nga pjesëtarët, bashkëshorti/bashkëshortja, fëmijët përfitues, prindërit bashkëjetues dhe personat në kujdestari, sipas certifikatës së gjëndjes familjare, në çastin e vdekjes së Dëshmorit të Atdheut.

c) Komisioni Qendror për statusin "Dëshmor i Atdheut", pasi shqyrton kërkesën dhe dokumentet përkatëse, së bashku me relacionin e stafit teknik, që përmban një përshkrim të shkurtër të jetës dhe veprimtarisë së personit, vlerësimin e dokumenteve shtetërore, që vërtetojnë kërkimin dhe njohjen e statusit "Dëshmor i Atdheut", bazën ligjore, mbi të cilën mbështetet kërkesa, për

njohjen e këtij statusi, si dhe mendimin për përfitimin ose jo të statusit "Dëshmor i Atdheut", merr vendim për njohjen ose jo të këtij statusi dhe njofton të interesuarin.

ç) Kur familja e "Dëshmorit të Atdheut" paraqet vendimin e organit shtetëror, me statusin me të cilin personi është shpallur "Dëshmor i Atdheut" Komisioni Qendror për Statusin "Dëshmor i Atdheut" njihet me dokumentet e paraqitura, nga familja ose institucionet e përcaktuara në ligj, dhe, pasi e gjen të saktë shpalljen "Dëshmor i Atdheut", merr vendimin përkatës për dhënien familjes së simbolit "Familje e Dëshmorit të Atdheut". Ky simbol i dërgohet familjes jo më vonë se 20 ditë nga data e marrjes së vendimit, së bashku me dokumentin për shpërblim mujor .

3. a) Varrimi i "Dëshmorit të Atdheut" në varrezat e Dëshmorëve të Atdheut, në kryeqytet, bëhet me vendim të Komisionit Qendror për Statusin "Dëshmor i Atdheut" .

b) Varrimi i "Dëshmorit të Atdheut" organizohet nga prefekti dhe Këshilli i Qarkut, të cilët caktojnë edhe një komision për ceremoninë.

Për varrimin e ish-ushtarakëve të Forcave të Armatosura dhe të efektivave të Ministrisë së Brendshme, që shpallen "Dëshmor i Atdheut", zbatohen rregulloret e ceremonialit të këtyre institucioneve.

Institucionet e tjera, të interesuara drejtpërdrejt, ndihmojnë organet e pushtetit vendor për organizimin dhe zhvillimin e ceremonisë .

c) Ceremoniali i varrimit të "Dëshmorit të Atdheut" përmban këto elemente:

-vendosjen për homazhe të arkivolit në një mjedis publik të Bashkisë a Këshillit të Qarkut, të një institucioni kulturor ose të institucionit ku ka shërbyer "Dëshmori i Atdheut" ;

-arkivoli mbulohet me Flamurin Kombëtar, orkestra frymore ekzekuton muzik funebër dhe Himn Kombëtar;

-truporjë nderi, e nxjerrë nga komanda e garnizonit ushtarak;

-miting në sheshin e institucionit ku do të bëhen homazhe (ose në një shesh tjetër, të përshtatshëm, të afërt). Fjala e rastit nga përfaqësues të organeve shtetërore, familja dhe shoqëria civile.

-masa për sigurimin e ceremonisë;

-autobusë për transportimin e familjarëve.

ç) Shpenzimet e varrimit të "Dëshmorit të Atdheut" përfshijnë shpenzimet për arkivolin, për transportin, për qëndrimin në morg, për ceremoninë, për kurorat, për drekën (deri në 150 mijë lekë) dhe një ndihmë të menjëhershme për familjen, në masën e tri pagave minimale, në shkallë vendi. Shpenzimet përballohen nga Ministria e Brendshme dhe planifikohen në buxhetin vjetor të saj.

4. Këshillat e Qarqeve (Këshilli Bashkiak i Tiranës), çdo vit, në periudhën e planifikimit të buxhetit, i paraqesin Ministrisë së Brendshme planin financiar për shpenzimet për varrim dhe për meremetimin dhe mirëmbajtjen e varrezave të Dëshmorëve të Atdheut e të simboleve të Luftës në qarqet e tyre.

5. a) Shpërblimi financiar mujor për familjen e Dëshmorit të Atdheut caktohet në masën 5 000 (pesë mijë) lekë. Komisioni Qendror për Statusin "Dëshmor i Atdheut" i dërgon Institutit të Sigurimeve Shoqërore listat e familjeve që përfitojnë shpërblimin, i cili merret nga familjari, i autorizuar për këtë qëllim nga përfituesit e këtij shpërblimi. Një kopje e vendimit të komisionit, për çdo rast, vendoset në dosjen përkatëse të Dëshmorit të Atdheut.

Kur familjari i autorizuar sipas listës dhe vendimit të Komisionit Qendror të Statusit "Dëshmor i Atdheut", për tërheqjen e shpërblimit vdes, kjo e drejtë i kalon njërit nga pjesëtarët e trungut familjar të përcaktuar sipas ligjit "Për statusin "Dëshmor i Atdheut"", i cili paraqet në Institutin e Sigurimeve Shoqërore çertifikatën e trungut familjar dhe prokurën e lëshuar nga përfituesit e tjerë.

Kur familjarit të autorizuar, sipas listës dhe vendimit të Komisionit Qendror të Statusit "Dëshmor i Atdheut", i ndërpritet shpërblimi, si rezultat i ndryshimit të ligjit nr.8607, datë 27.4.2000 "Për statusin e Dëshmorit të Atdheut", të ndryshuar, kjo e drejtë i kalon njërit prej pjesëtarëve të trungut familjar, të përcaktuar në përputhje me ligjin e sipërpërmendur, i cili paraqet, në Institutin e Sigurimeve Shoqërore, certifikatën e trungut familjar dhe prokurën e lëshuar nga përfituesit e tjerë.

b) Shpërblimi i familjes së Dëshmorit të Atdheut jepet nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore, sipas vendimit të Komisionit Qendror për Statusin "Dëshmor i Atdheut", çertifikatës së gjëndjes civile, familjare dhe personale.

c) Shpenzimet financiare për shpërblimin e familjeve të Dëshmorëve të Atdheut për vitin 2002 do të jenë në masën 200 000 000 (dyqind milionë) lekë, të cilat janë parashikuar në buxhetin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore, në fondin e sigurimeve suplementare, në zërin e ri "Pagesat e familjeve të Dëshmorëve të Atdheut" .

6. Efektet financiare fillojnë nga data 1 janar 2002.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Pandeli Majko

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.17, datë 15.5.2002

Invalidë pune

Ligj nr.7889, datë 14.12.1994 “Për Statusin e Invalidit”, *(i ndryshuar)*.

VKM nr.869, datë 18.06.2008 “Për zbatimin e ligjit nr. 7889, datë 14.12.1994 “Për Statusin e Invalidit” *(i ndryshuar)*

VKM nr.723, datë 19.11.1998 “Për zbatimin e Ligjit 7889, datë 14.12.1994” Per statusin e Invalidit” *(i ndryshuar)*

LIGJ

Nr.7889, datë 14.12.1994

PËR STATUSIN E INVALIDËVE TË PUNËS

*(Ndryshuar me ligjin nr.8052, datë 21.12.1995;
ndryshuar me ligjin nr.9143, datë 16.10.2003)*

Në mbështetje të nenit 16 të ligjit nr.7491, datë 29.4.1991 “Për dispozitat kryesore kushtetuese”, me propozim të Këshillit të Ministrave,

KUVENDI POPULLOR I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

(Riformuluar neni me ligjin nr.9143, datë 16.10.2003 neni 2)

Statusin e invalidit e gëzon personi i aksidentuar në punë, i sëmurë nga sëmundje profesionale ose sëmundje të ndryshme, që përfiton pension invaliditeti nga sistemi i sigurimeve shoqërore, sipas ligjit nr.4171, datë 13.9.1966 "Për sigurimet shoqërore në Republikën Popullore të Shqipërisë", i ndryshuar, ligjit nr.4976, datë 29.6.1972 "Për pensionin e ish-anëtarëve të kooperativave bujqësore", i ndryshuar dhe ligjit nr.7703, datë 11.5.1993 "Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar.

Neni 2

Shoqëria dhe shteti marrin në mbrojtje invalidët, në mënyrë që ata të marrin pjesë në jetën shoqërore njëloj si të tjerët, t'u sigurohet niveli ekonomik i nevojshëm për të jetuar në mënyrë dinjitoze, të kenë kushte banimi, të shfrytëzojnë mjedisin e jashtëm, të kenë një punë të përshtatshme, si dhe t'u krijohen mundësi normale për kurim, arsimim dhe veprimtari çlodhëse e argëtuese.

Neni 3

Shteti mbron invalidët nga të gjitha llojet e shfrytëzimit, diskriminimit, abuzimit, fyerjes dhe talljes.

Neni 4

(Ndryshuar neni me ligjin nr.8052, datë 21.12.1995, neni 1)

Invalidët pajisen me dëshmi zyrtare identifikimi. Dëshmia lëshohet nga Shoqata e Invalidëve të Punës, në bazë të KMAC

Neni 5

Asnjë organ nuk ka të drejtë të japë të dhëna për gjendjen e invaliditetit të një personi pa pëlqimin e tij.

Neni 6

Statusi i invalidit vazhdon edhe pas mbushjes së moshës për pension pleqërie.

Neni 7

(Riformuluar neni me ligjin nr.9143, datë 16.10.2003 neni 3)

Invalidët e punës, që kanë qenë të punësuar në ndërmarrjet, institucionet shtetërore, ish-kooperativat bujqësore, repartet ushtarake, si dhe ushtarët e shërbimit të detyrueshëm, që vuajnë nga sëmundje profesionale, të aksidentuar në punë dhe me sëmundje të ndryshme, që marrin pension invaliditeti, në mbështetje të ligjit nr.4171, datë 13.9.1966 "Për sigurimet shoqërore në Republikën Popullore të Shqipërisë", i ndryshuar, ligjit nr.4976, datë 29.6.1972 "Për pensionin e ish-anëtarëve të kooperativave bujqësore", i ndryshuar dhe ligjit nr.7703, datë 11.5.1993 "Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar, përfitojnë një shtesë mujore mbi pensionin e invaliditetit, si përfitim paaftësie, nga Buxheti i Shtetit.

Kriteret e marrjes së përfitimit të paaftësisë dhe masa e tij përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 8

(Shtuar fjalët në gjermën "a" të pikës 1 me ligjin nr.8052, datë 21.12.1995, neni 1)

8.1. Instituti i Sigurimeve Shoqërore administron pajisjen e invalidëve me:

- a) mjete lëvizëse përfshi dhe autovetura dhe pajisje të ndryshme ortopedike;
- b) me mjete ndihmëse dëgjimore e pamore speciale;
- c) me mjete ndihmëse kardiake etj.

Kriteret përcaktohen me rregullore të Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

8.2. Invalidët nuk paguajnë taksa doganore për mjetet lëvizëse dhe ndihmëse të përcaktuara në pikat a,b dhe c të pikës 8.1 të nenit 8.

Neni 9

(Ndryshuar neni me ligjin nr.8052, datë 21.12.1995, neni 1)

Në shtëpitë ekzistuese të pushimit shteti në marrëveshje me subjektet që i kanë në pronësi cakton një kontingjent vendesh për pushimin e invalidëve.

Në vendet e përshtatshme klimaterike, shteti cakton sipërfaqe të lira për ndërtimin e kampeve të pushimit dhe qendrave të rehabilitimit për invalidët. Rregullat e financimit për ndërtimin e tyre vendosen me vendim të Këshillit të Ministrave

Neni 10

Për të paralizuarit dhe të gjymtuarit rëndë që nuk lëvizin, organizohet shërbimi mjekësor në banesë falas.

Ministria e Shëndetësisë dhe e Mbrojtjes së Mjedisit nxjerr aktet nënligjore përkatëse.

Neni 11

11.1. Udhëtimi i invalidëve me mjetet e komunikacionit shtetëror dhe privat qytetas bëhet falas.

11.2. Udhëtimi me mjetet e komunikacionit shtetëror dhe privat ndërqtetas bëhet me 50 përqind të vlerës së biletës.

11.3. Të gjitha mjetet e udhëtimit qytetas dhe ndërqtetas rezervojnë vende të veçanta për invalidët.

Ministria që mbulon transportin dhe komunikacionin nxjerr aktet nënligjore përkatëse.

Neni 12

Hyrja e invalidëve në shfaqje artistike, muze, ndeshje e manifestime sportive bëhet me 50 përqind të çmimit të biletës.

Ministria që mbulon kulturën, rininë e sportet nxjerr aktet nënligjore përkatëse.

Neni 13

13.1. Mjediset e institucioneve shëndetësore, të përkujdesjes shoqërore dhe ato publike përshtaten për përdorimin e tyre nga të verbrit dhe paraplegjikët.

Procedura dhe fazat e përshtatjes përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

13.2. Të gjitha ndërtimet e reja publike që realizohen pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, duhet të ofrojnë mundësi përdorimi nga kategoritë e ndryshme të personave me aftësi të kufizuara.

Ministria që mbulon ndërtimin, strehimin dhe rregullimin e territorit nxjerr aktet nënligjore përkatëse.

Neni 14

(Ndryshuar paragrafi i dytë me ligjin nr.8052, datë 21.12.1995, neni 1)

Invalidët punësohen dhe ripunësohen në ndërmarrje shtetërore dhe private në procese pune të përshtatshme që rekomandohen nga Komisioni Mjekësor i Caktimit të Aftësisë për Punë.

Rregullat e punësimit dhe ripunësimit të invalidit caktohen me ligj të veçantë.

Neni 15

Invalidët favorizohen në ndjekjen e kurseve të kualifikimit e të rikualifikimit profesional, si dhe ndjekjen e shkollave të larta.

Neni 16

16.1. Invalidët përjashtohen nga taksat e drejtpërdrejta të parashikuara në ligjin nr.7680, datë 3.3.1993 “Për sistemin e taksave në Republikën e Shqipërisë”.

16.2. Kur invalidi ushtron veprimtari private, nuk përjashtohet nga taksat.

Neni 17

Gjatë përgatitjes së akteve ligjore e nënligjore dhe të programeve qeveritare mbahen parasysh interesat e nevojat e invalidëve.

Shoqatat që mbrojnë interesat e invalidëve, marrin pjesë në mbledhjet për diskutimin dhe miratimin e akteve ligjore dhe nënligjore që prekin drejtpërdrejt a tërthorazi interesat e invalidëve.

Neni 18

18.1. Shteti financon veprimtarinë e Shoqatës së Invalidëve të Punës sipas mundësive dhe burimeve financiare të planifikuara për këtë qëllim.

18.2. Mjediset që shteti vë në dispozicion të Shoqatës së Invalidëve të Punës për të zhvilluar veprimtarinë e saj, jepen në përdorim pa shpërblim.

Neni 19

(Shtuar fjalët në fund të pikës 2 me ligjin nr.8052, datë 21.12.1995, neni 1)

19.1. Të drejtat që gëzojnë invalidët sipas statusit të tyre, afishohen në vende të dukshme në mjediset publike.

19.2. Për shkelje të të drejtave që sanksionohen nga ky ligj, invalidi ka të drejtë t'i drejtohet gjykatës individualisht ose nëpërmjet shoqatave që mbrojnë interesat e tyre.

Neni 20

20.1. Për zbatimin e këtij ligji ngarkohet Ministria e Punës, Emigracionit, Përkrahjes Sociale dhe e ish të Përndjekurve Politikë.

20.2. Ministrinë dhe institucionet e tjera qendrore përkatëse nxjerrin aktet nënligjore të përcaktuara me këtë ligj brenda 90 ditëve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 21

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.1000, datë 28.12.1994 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Sali Berisha

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.19, datë 10.1.1995.

Ligji nr.8052, datë 21.12.1995 shpallur me dekretin nr.1347, datë 4.1.1996 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Sali Berisha, botuar në Fletoren Zyrtare nr.27, datë 9.1.1996.

Ligji nr.9143, datë 16.10.2003 shpallur me dekret nr.3999, datë 6.11.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu, botuar në Fletoren Zyrtare nr.91, datë 10.11.2003.

VENDIM

Nr.869, datë 18.6.2008

PËR ZBATIMIN E LIGJIT NR.7889, DATË 14.12.1994 “STATUSI I INVALIDIT”

(Ndryshuar me vendim të KM nr.1235, datë 16.12.2009)

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të nenit 7 të ligjit nr.7889, datë 14.12.1994 “Për statusin i invalidit”, të ndryshuar, dhe të ligjit nr.9836, datë 26.11.2007 “Për Buxhetin e Shtetit të vitit 2008”, të ndryshuar, me propozimin e Ministrisë të Punës, Çështjeve Sociale dhe Shanseve të Barabarta, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Personave përfitues, sipas përcaktimit të nenit 1 të ligjit nr.7889, datë 14.12.1994 “Për statusin e invalidit”, të ndryshuar, u jepet një shtesë mujore mbi pensionin e invaliditetit, si përfitim paaftësie, në masën:

a) 3300 (tre mijë e treqind) lekë në muaj, nëse janë invalidë të plotë, nga sëmundje të përgjithshme;

b) 2200 (dy mijë e dyqind) lekë në muaj, nëse janë invalidë të pjesshëm, nga sëmundje të përgjithshme;

c) 4000 (katër mijë) lekë në muaj, nëse janë invalidë të plotë, nga aksidentet në punë dhe sëmundjet profesionale;

ç) 2700 (dy mijë e shtatëqind) lekë në muaj, nëse janë invalidë të pjesshëm, nga aksidentet në punë dhe sëmundjet profesionale.

2. Invalidi do ta përfitojë shtesën për paaftësi, sipas përcaktimeve të dhëna në shkronjat “a”, “b”, “c” e “d” të pikës 1 të këtij vendimi, edhe kur del në pension pleqërie.

3. Pagesa e përfitimit të paaftësisë për invalidin bëhet nga shërbimet bankare, që funksionojnë pranë njësisë së qeverisjes vendore, ku ka vendbanimin përfituesi, ose nga shërbimi postar për njësitë e qeverisjes vendore, ku nuk ka një të tillë.

4. Efektet financiare shtesë, që rrjedhin nga zbatimi i këtij vendimi, në masën 97 000 000 (nëntëdhjetë e shtatë milionë) lekë të përballohen nga fondet e miratuara në buxhetin e vitit 2008, për Ministrinë e Punës, Çështjeve Sociale dhe Shanseve të Barabarta.

5. Ngarkohet Ministria e Financave për marrjen e masave për pakësimin e fondeve të parashikuara për 6-mujorin e dytë, në masën 70 000 000 (shtatëdhjetë milionë) lekë, në buxhetin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore, për këtë pagesë, dhe për transferimin e këtyre fondeve në njësitë e qeverisjes vendore, ku do të kryhet ngarkesa.

6. Ministria e Financave dhe Ministria e Punës, Çështjeve Sociale dhe Shanseve të Barabarta, të nxjerrin udhëzim në zbatim të këtij vendimi, për përcaktimin e procedurave dhe të dokumentacionit të nevojshëm për dhënien e përfitimit.

7. Ngarkohen Ministria e Financave, Ministria e Punës, Çështjeve Sociale dhe Shanseve të Barabarta dhe Instituti i Sigurimeve Shoqërore për zbatimin e këtij vendimi.

8. Vendimet nr.381, datë 20.5.1996 "Për zbatimin e ligjit nr.7889, datë 14.12.1994 "Për statusin e invalidit" dhe nr.204, datë 16.4.2004 "Për masën dhe kriteret për përfitim paaftësie nga personat me statusin e invalidit të punës" të Këshillit të Ministrave, shfuqizohen.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe i shtrin efektet financiare nga data 1 korrik 2008.

Pika 3 hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe i shtrin efektet nga data 1 janar 2010.

KRYEMINISTRI
Sali Berisha

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.95, datë 25.6.2008.

VKM nr.1235, datë 16.12.2009 botuar në Fletoren Zyrtare nr.182, datë 24.12.2009.

VENDIM
Nr.723, datë 19.11.1998

PËR ZBATIMIN E LIGJIT NR.7889, DATË 14.12.1994 "PËR STATUSIN E INVALIDIT"
(Ndryshuar me vendime të KM nr.183, datë 15.04.1999; nr.687, datë 15.12.2000; nr. 874, datë 18.06.2008; nr.1692, datë 17.12.2008)

Në zbatim të ligjit nr.7889, datë 14.12.1994 "Për statusin e invalidit", ndryshuar me ligjin nr. 8052, datë 21.12.1995, me propozimin e Ministrisë së Punës dhe të Çështjeve Sociale, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Përfitojnë rimbursimin e shpenzimeve për blerjen e karburanteve dhe të lubrifikanteve, invalidët që kanë mjete motorike për invalidë.

Përfitojnë rimbursimin e shpenzimeve, për blerjen e karburanteve dhe të lubrifikanteve, edhe ata invalidë, që nuk përcaktohen si të tillë në nenin 1, të ligjit nr. 7889, datë 14.12.1994 "Për statusin e invalidit", por që për arsye riaftësimi janë pajisur nga Istituti i Sigurimeve Shoqërore me mjete motorike, para vitit 1994.

2. E drejta e invalidëve për të përfituar rimbursimin e shpenzimeve, për blerjen e karburanteve dhe të lubrifikanteve, përcaktohet nga komisionet mjekësore të caktimit të aftësisë për punë, pranë Institutit të Sigurimeve Shoqërore dhe organeve rajonale në varësi të tij, sipas kriterëve të përcaktuara nga ky Institut.

3. Shuma mujore e rimbursimit të shpenzimeve për blerjen e karburanteve e të lubrifikanteve është 7000 (shtatë mijë) lekë.

4. Pagesa e shumave mujore të rimbursimit të shpenzimeve për blerjen e karburanteve e të lubrifikantëve, të realizohen çdo muaj nga zyrat e sigurimeve shoqërore në rreth, me paraqitjen e librezës së invaliditetit dhe të vërtetimit të posaçëm, të lëshuar nga komisionet mjekësore të caktimit të aftësisë për punë.

5. Efektet financiare, në masën 8 300 000 (tetë milionë e treqind mijë) lekë në vit, për zbatimin e këtij vendimi, të përballohen nga Buxheti i Shtetit dhe të programohen çdo vit në buxhetin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

6. Ngarkohen Ministria e Punës dhe e Çështjeve Sociale dhe Instituti i Sigurimeve Shoqërore për zbatimin e këtij vendimi.

7. Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 48, datë 14.2.1994 "Për çmimet e shitjes së karburanteve për invalidët paraplegjike", shfuqizohet.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe i shtrin efektet financiare nga data 1.1.1999.

KRYEMINISTRI
Pandeli Majko

Botuar në Fletoren Zyrtare ekstra nr.12, datë 2003.

Paraplegjikët, tetraplegjikët

Ligj nr.626, datë 22.6.2000 "Për statusin e invalidit paraplegjik e tetraplegjik."

VKM nr.31, datë 20.1.2001 "Për përfitimet nga statusi i invalidit paraplegjik dhe tetraplegjik"
(i ndryshuar)

LIGJ

Nr.8626, datë 22.6.2000

STATUSI I INVALIDIT PARAPLEGJIK DHE TETRAPLEGJIK

(Ndryshuar me ligjin nr.9355, datë 10.3.2005;

ndryshuar me ligjin nr.9506, datë 3.4.2006)

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave

KUVENDI

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Nga ky ligj përfitojnë të gjithë invalidët paraplegjikë dhe tetraplegjikë, pavarësisht nga mosha, koha, vendndodhja e aksidentit dhe çasti i sigurimit.

Neni 2

(Shfuqizuar neni me ligjin nr.9355, datë 10.3.2005, neni 44)

Neni 3

Shteti krijon kushte për të sëmurët paraplegjikë dhe tetraplegjikë, që ata të marrin pjesë në jetën shoqërore njëlloj si të tjerët, duke siguruar për ta një nivel ekonomik të nevojshëm për të jetuar në mënyrë dinjitoze, kushte banimi, jetesë e punë të përshtatshme, si dhe u krijon mundësi normale për kurim, arsimim, veprimtari çlodhëse, argëtuese dhe sportive.

Ministria e Shëndetësisë parashikon çdo vit në buxhetin e shpenzimeve të saj fondet e nevojshme për kontrole periodike vjetore nga mjekë të specializuar për të sëmurët paraplegjikë dhe tetraplegjikë.

Neni 4

Shteti mbron të sëmurët paraplegjikë dhe tetraplegjikë nga të gjithë llojet e shfrytëzimit, të diskriminimit, të abuzimit dhe të fyerjes.

Neni 5

Të sëmurët paraplegjikë dhe tetraplegjikë pajisen me dëshmi zyrtare identifikimi.

Kriteret e dhënies së dëshmisë dhe forma e saj përcaktohen me rregullore të Institutit të Sigurimeve Shoqërore dhe të Administratës së Përgjithshme të Ndihmës dhe të Shërbimeve Sociale.

Neni 6

Të sëmuret paraplegjikë dhe tetraplegjikë përjashtohen nga taksat e drejtpërdrejta. Në rastet kur ata vetëpunësohen si persona fizikë dhe janë subjekte të tatimit mbi biznesin e vogël, kuota e tatimit fiks është sa gjysma e asaj të përcaktuar në nenin 3 të ligjit nr.8313, datë 26.3.1998 “Për tatimin mbi biznesin e vogël”.

Neni 7

Personat juridikë, shtetërorë ose privatë që punësojnë të sëmure paraplegjikë dhe tetraplegjikë, përveç kriterëve të përcaktuara në ligjin nr.7955, datë 20.9.1995 “Për nxitjen e punësimit”, përfitojnë për çdo vit kalendarik ulje tatimi mbi fitimin, të barabartë në përqindjen e fuqisë punëtore të invalidëve paraplegjikë dhe tetraplegjikë. Ministria e Financave nxjerr aktet nënligjore përkatëse në bazë të këtij ligji.

Neni 8

Shteti favorizon arsimimin e të sëmurëve paraplegjikë në shkollat e larta të sistemit shtetëror. Këshilli i Ministrave merr masa dhe përcakton fonde për ngritjen e shkollave dhe të institucioneve për arsimimin, edukimin dhe rehabilitimin e invalidëve paraplegjikë dhe tetraplegjikë.

Neni 9

(Ndryshuar neni me ligjin nr.9506, datë 3.4.2006, neni 1)

Shteti përjashton të sëmuret paraplegjikë dhe tetraplegjikë nga pagesat për kontributet shëndetësore dhe u jep të drejtën e përfitimit falas të barnave, të mbuluara nga skema e sigurimeve të kujdesit shëndetësor.

Paraplegjikët dhe tetraplegjikët, të cilët kanë përfituar statusin, përfitojnë një shtesë në të ardhura për mbulimin e shpenzimeve të paketës së domosdoshme me materiale të veçanta higjieno-sanitare. Masa, kriteret dhe procedura e përfitimit të kësaj shtese në të ardhura përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 10

Të sëmuret paraplegjikë dhe tetraplegjikë që janë në gjendje të rëndë dhe në pamundësi për t’u paraqitur në institucionet shtetërore, përfitojnë shërbimin në banesë nga mjeku i familjes dhe mjeku specialist për ato procedura mjekësore që mund të kryhen në mënyrë ambulatorë dhe në kushte shtëpie. Ministria e Shëndetësisë nxjerr aktet nënligjore përkatëse për këtë qëllim.

Neni 11

Udhëtimi urban i të sëmurëve paraplegjikë dhe tetraplegjikë, bashkë me shoqëruesin e tyre, bëhet falas në mjetet e komunikacionit shtetëror dhe privat, ndërsa udhëtimi interurban rimbursohet nga shteti në masën 50 për qind të vlerës.

Neni 12

Të sëmuret paraplegjikë dhe tetraplegjikë pajisen me telefon. Ata paguajnë tarifatat telefonike të nivelit të parë, favorizuar për popullsinë e përcaktuar në çastin e hyrjes në fuqi të këtij ligji dhe përjashtohen nga tarifatat e tjera. Diferencat paguhen nga shteti.

Neni 13

Shteti financon veprimtaritë e organizuara nga shoqatat e invalidëve paraplegjikë dhe tetraplegjikë sipas burimeve financiare të planifikuara për këtë qëllim në buxhetin e shtetit.

Neni 14

Shteti merr përsipër të vërë në dispozicion dhe të japë falas mjedise për zhvillimin e veprimtarisë së shoqatës të invalidëve paraplegjikë dhe tetraplegjikë.

Neni 15

Invalidët paraplegjikë dhe tetraplegjikë, pavarësisht nga të ardhurat që përfitojnë nga shteti, marrin një shtesë në të holla për shkak të paralizës së tyre, në masën e përcaktuar nga Këshilli i Ministrave. Kjo shtesë nuk llogaritet në të ardhurat familjare për efekte të nivelit ekonomik. Invalidët kanë të drejtë për një pagesë, po në këtë masë, për kujdestarin e tyre, të zgjedhur sipas procedurave ligjore.

Neni 16

Administrata e Përgjithshme e Ndhmës dhe e Shërbimeve Sociale administron mjetet e përshtatura për të sëmurët paraplegjikë dhe tetraplegjikë. Kriteret përcaktohen me rregullore nga Administrata e Përgjithshme e Ndhmës dhe e Shërbimeve Sociale.

Personat e sëmurë paraplegjikë dhe tetraplegjikë përjashtohen nga taksat doganore për mjete, të cilat ndihmojnë në integrimin e tyre në jetë, përfshirë këtu dhe autovetura të përshtatura për përdorim prej tyre.

Neni 17

Shteti merr përsipër trajtimin me përparësi me strehim, nëpërmjet kredive të dhëna me kushte lehtësuese për të sëmurët paraplegjikë dhe tetraplegjikë.

Neni 18

Ministria e Ekonomisë Publike dhe Privatizimit përcakton tarifat e reduktuara të konsumit të energjisë elektrike për të sëmurët paraplegjikë dhe tetraplegjikë.

Neni 19

Ministria e Shëndetësisë merr masa që në spitalet e nivelit të dytë dhe të tretë të përshtaten dhe të pajisen një deri dy dhoma për shtrimin eventuale të të sëmurëve paraplegjikë dhe tetraplegjikë.

Neni 20

Në vende publike (aerporte, stacione treni, stadione, hotele etj.) krijohen mjedise për lëvizjen, qëndrimin dhe shërbimin për të sëmurët paraplegjikë sipas ligjit nr.7889, datë 14.12.1994 "Statusi i invalidit".

Neni 21

Ngarkohet Këshilli i Ministrave që brenda tre muajve nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji, të nxjerrë aktet e nevojshme nënligjore në zbatim të neneve 6, 9, 11, 12, 13, 14, 16, 17 dhe 19 të këtij ligji.

Neni 22

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.2670, datë 04.07.2000 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani.

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.19, datë 18.7.2000.

Ligji nr.9355, datë 10.3.2005 shpallur me dekretin nr.4520, datë 25.3.2005 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu, botuar në Fletoren Zyrtare nr.22, datë 13.4.2005.

Ligji nr.9506, datë 3.4.2006 shpallur me dekretin nr.4840, datë 25.4.2006 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu, botuar në Fletoren Zyrtare nr.22, datë 13.4.2005.

VENDIM

Nr.31, datë 20.1.2001

PËR PËRFITIMET NGA STATUSI I INVALIDIT PARAPLEGJIK DHE TETRAPLEGJIK

(Ndryshuar me vendime të KM nr.302, datë 27.06.2002; nr.619, datë 07.09.2006; nr.871, datë 18.06.2008; nr.1689, datë 17.12.2008; nr.326, datë 12.03.2009; nr.1236, datë 16.12.2009)

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të nenit 21, të ligjit nr.8626, datë 22.6.2000, "Statusi i invalidit paraplegjik dhe tetraplegjik me propozimin e zëvendëskryeministrit dhe ministër i Punës dhe Çështjeve Sociale, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Komisioni Mjekësor i Caktimit të Aftësisë për Punë (KMCAP) në rreth shqyrton të gjitha kërkesat e paraqitura nga personat e bërë paraplegjikë apo tetraplegjikë, për shkaqe që lidhen me punësimin, të cilët përfitojnë nga ligji nr. 8626, datë 22.6.2000.

Komisioni vendos edhe shkallën e invaliditetit, sipas ndarjes që vijon:

I. Grupi i parë, ku përfshihen:

a) të sëmurët tetraplegjikë, që kanë humbur mbi 55 për qind të aftësisë për punë, që nuk kanë mundësi fizike për të vetëshërbyer e që kanë nevojë për kujdestar.

b) të sëmurët paraplegjikë, që kanë humbur mbi 55 për qind të aftësisë për punë, që nuk kanë mundësi fizike për të vetëshërbyer e që kanë nevojë për kujdestar.

II. Grupi i dytë, ku përfshihen të sëmurët paraplegjikë, pjesërisht të aftë për punë të përzgjedhur, që janë në gjëndje për të vetëshërbyer.

2. KMCAP-ja i lëshon të interesuarit raportin mjekësor, duke përcaktuar shkallën e paaftësisë dhe nevojën për kujdestar. Invalidi, paraplegjik ose tetraplegjik, duhet të deklarojë para administratorit shtetëror emrin e kujdestarit i cili shënohet në një regjistër të veçantë. Ndërrimi i kujdestarit mund të bëhet sa herë që invalidi, paraplegjik ose tetraplegjik, e sheh të arsyeshme, por është i detyruar të njoftojë menjëherë KMCAP-në.

3. Invalidët, paraplegjikë ose tetraplegjikë, pajisen me dëshmi zyrtare identifikimi.

4. Masa e përfitimit për invalidët, paraplegjikë dhe tetraplegjikë, është 8 700 (tetë mijë e shtatëqind) lekë në muaj dhe kjo masë indeksohet, çdo vit, me ritmet e rritjes së pagesë minimale, në shkallë vendi, por masa e indeksuar e pagesës të mos jetë më shumë se masa e pensionit minimal në qytet, në shkallë vendi. Kjo pagesë përfitohet pavarësisht nga mosha dhe të ardhurat, që përfitojnë nga shteti. Kujdestari i invalidit paraplegjik dhe tetraplegjik, i caktuar në përputhje me pikën 1 të këtij vendimi, përfiton një pagesë, në masën 9 200 (nëntë mijë e dyqind) lekë në muaj.

Pagesa e aftësisë së kufizuar, në masën e përcaktuar në paragrafin e parë të kësaj pike, bëhet nga shërbimet bankare, që funksionojnë pranë njësisë së qeverisjes vendore, ku ka vendbanimin përfituesi, ose nga shërbimi postar për njësitë e qeverisjes vendore, ku nuk ka një të tillë.

4/1. Periudha e shërbimit si kujdestar, për invalidin paraplegjik dhe tetraplegjik, i cili nuk është ekonomikisht aktiv, si dhe nuk përfiton të ardhura nga skema e sigurimit të detyrueshëm shoqëror, vlerësohet periudhë sigurimi, për efekt përfitimi pensioni, barrë lindje, aksidenti në punë dhe sëmundje profesionale, dhe sigurimi shëndetësor.

Kontributi paguhet në bazë të pagës minimale, për efekt të llogaritjes së kontributit të sigurimit të detyrueshëm shoqëror, dhe përballohet nga Buxheti i Shtetit.

4/2. Shërbimi Social Shtetëror, mbështetur në informacionin e dërguar nga njësitë e qeverisjes vendore, harton listat e kujdestarëve përfitues, çdo vit dhe sa herë ndryshon kjo listë, në bazë të të cilave përlllogariten fondet, që nevojiten për pagesën e kontributit për këtë kategori personash. Procedurat për zbatimin e kësaj pike përcaktohen në udhëzimin e përbashkët të Ministrit të Financave dhe Ministrit të Punës, Çështjeve Sociale dhe Shanseve të Barabarta.

5. Efektet financiare për këto pagesa të përballohen brenda fondeve të dhëna për vitin 2001, Administratës së Përgjithshme të ndihmës dhe Shërbimeve Sociale, në zërin "Përfitim pa aftësie".

6. Personat që do të fitojnë statusin e invalidit paraplegjik ose tetraplegjik, para datës 30 qershor 2001, do ta përfitojnë këtë pagesë, në zbatim të pikës 4 të këtij vendimi, që nga data e hyrjes në fuqi të ligjit nr.8626, datë 22.6.2000, "Statusi i invalidit paraplegjik ose tetraplegjik"

Të gjithë personat e tjerë që do ta fitojnë këtë status pas datës 30 qershor 2001, do ta përfitojnë këtë pagesë një muaj pas daljes në KMCAP.

7. Për çdo shpërdorim, personit përgjegjës i merret dëshmia për një periudhë deri në 3 vjet dhe, sipas rastit, zbatohen edhe dispozitat për kundërvajtjet administrative deri në kallëzim për ndjekje penale.

8. Ngarkohen Ministria e Punës dhe Çështjeve Sociale dhe Ministria e Financave të nxjerrin udhëzimet përkatëse, në zbatim të këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në "Fletoren Zyrtare".

KRYEMINISTRI
Ilir Meta

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.9, datë 23.3.2001.

Pilotët

Ligj nr.9128, datë 29.7.2003 “Për një trajtim të veçantë financiar të pilotëve fluturues, në pension”

VKM nr.53, datë 29.1.2004 “Për procedurat dhe masën e trajtimit të veçantë financiar të pilotëve fluturues në pension”

Ligj nr.8455, datë 4.2.1999 "Për një trajtim të veçantë të familjeve të pilotëve që humbasin jetën në përmbushje të detyrës gjatë fluturimit" (*i ndryshuar*).

VKM nr.167, datë 8.4.1999 “Për mënyrën e caktimit dhe të përfitimit të shpërblimit dhe të pensionit familjar nga pjestarët e familjeve të pilotëve, që humbasin jetën në përmbushjen e detyrës gjatë fluturimit”

LIGJ Nr.9128, datë 29.7.2003

PËR NJË TRAJTIM TË VEÇANTË FINANCIAR TË PILOTËVE FLUTURUES NË PENSION

(Ndryshuar me ligjin nr.10 135, datë 11.5.2009)

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Qëllimi

(Shtuar paragraf në fund të nenit me ligjin nr.10 135, datë 11.5.2009, neni 1)

Qëllimi i këtij ligji është të rregullojë një trajtim financiar të pilotëve, që kanë fluturuar me avionë reaktivë e me avionë me helikë, në shtesë të pensionit të pleqërisë, të cilin e përfitojnë nga sigurimi shoqëror i detyrueshëm, në momentin e lindjes së të drejtës së përfitimit të këtij trajtimi.

Në kategorinë e sipërpërmendur përfshihen dhe pilotët/technikët e njësisë së transportit mjekësor me helikopter, të cilët kanë fluturuar me helikopterë.

Neni 2

Baza e llogaritjes

(Shtuar paragraf në fund të nenit me ligjin nr.10 135, datë 11.5.2009, neni 2)

Paga referuese është bazë për llogaritjen e këtij trajtimi financiar të veçantë.

Me pagë referuese, për efekt të këtij ligji, kuptohet paga bazë për funksionin, plus shpërblimin për gradën, të njësuar me pagën referuese të funksionit organik të ushtarakut aktiv në të njëjtën detyrë me përfituesin, në momentin e lindjes së të drejtës për trajtim financiar të veçantë.

Me pagë referuese, për pilotët/technikët e njësisë së transportit mjekësor me helikopter, për efekt të këtij ligji, kuptohet paga e grupit, plus pozicionin dhe shtesat për fluturime, të njësuara me pagën referuese të funksionit organik të pilotit/technikut të kësaj njësie, në të njëjtën detyrë me përfituesin, në çastin e lindjes së të drejtës për trajtim të veçantë financiar.

Neni 3

Financimi dhe llogaritja e përfitimit

Efektet financiare që rrjedhin nga ky ligj përballohen nga Buxheti i Shtetit.

Pagimi dhe caktimi i përfitimeve që rrjedhin nga ky ligj bëhet nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore.

Mënyra e llogaritjes së përfitimeve që rrjedhin nga ky ligj miratohet nga Këshilli i Ministrave.

Neni 4

Kushtet e përfitimit

Pilotët, të cilët kanë fluturuar me avionë reaktivë e avionë me helikë dhe që kanë plotësuar ose plotësojnë kushtet për pension pleqërie, përfitojnë, përveç pensionit të pleqërisë, një trajtim të veçantë financiar në shtesë të pensionit në masën:

1. 50 për qind të pagës referuese që ka pasur përfituesi në çastin e daljes në rezervë, lirim ose pension pleqërie:

a) kur piloti ka fluturuar me avionë reaktivë jo më pak se 12,5 vjet kalendarikë;

b) kur piloti ka fluturuar me avionë me helikë jo më pak se 16,5 vjet kalendarikë.

2. 35 për qind të pagës referuese që ka pasur përfituesi në çastin e daljes në rezervë, lirim ose pension pleqërie:

a) kur piloti ka fluturuar me avionë reaktivë jo më pak se 8,5 vjet kalendarikë;

b) kur piloti ka fluturuar me avionë me helikë jo më pak se 12,5 vjet kalendarikë.

3. 25 për qind të pagës referuese që ka pasur përfituesi në çastin e daljes në rezervë, lirim ose pension pleqërie, për funksionet aviondrejtues fluturues, qitës-radist, radist, teknik, fluturues bordi, me jo më pak se 15 vjet vjetërsi në shërbim, pavarësisht nga koha e daljes në pension.

Neni 5

Shuma e pensionit

Shuma e pensionit të plotë të pleqërisë plus masën e trajtimit të veçantë financiar, sipas këtij ligji, nuk mund të jetë më e madhe se 50 për qind e pagës referuese të pilotit fluturues, kur ka dalë në rezervë, lirim ose pension pleqërie.

Masa e trajtimit të veçantë të pilotëve fluturues indekskohet sa herë që indeksohen pensionet e pleqërisë.

Neni 6

Njësimi i funksioneve

(Shtuar paragraf në fund të nenit me ligjin nr.10 135, datë 11.5.2009, neni 3)

Kur funksionet organike, në çastin kur piloti fluturues ka dalë në rezervë, lirim ose pension pleqërie, nuk ekzistojnë më në strukturën e Forcave të Armatosura, Ministri i Mbrojtjes bën njësimin e tyre, për efekt të pagës referuese, me funksionet organike që ekzistojnë në Forcat e Armatosura, në çastin kur pilotit i lind e drejta e përfitimit të këtij trajtimi.

Kur funksionet organike, në çastin kur piloti/tekniku i njësisë së transportit mjekësor me helikopter ka dalë në pension pleqërie, nuk ekzistojnë më në strukturën e Ministrisë së Shëndetësisë, Ministri i Shëndetësisë bën njësimin e tyre, për efekt të pagës referuese, me funksionet organike, që ekzistojnë në çastin kur pilotit/teknikut i lind e drejta e përfitimit të këtij trajtimi.

Neni 7

Dispozita kalimtare

Pilotëve fluturues, që u lind e drejta për përfitimin e trajtimit të veçantë, sipas këtij ligji dhe përfitojnë njëkohësisht nga neni 12 i ligjit nr.8087, datë 1.3.1996 “Për sigurimin suplementar të ushtarakëve të Forcave të Armatosura në Republikën e Shqipërisë, të ushtarakëve të Ministrisë së Rendit Publik dhe të Shërbimit Informativ Shtetëror”, kanë të drejtë të zgjedhin ndërmjet trajtimit të veçantë dhe pensionit suplementar të pleqërisë.

Neni 8
Nxjerrja e akteve nënligjore

Ngarkohet Këshilli i Ministrave të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të nenit 3 të këtij ligji.

Neni 9
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekret nr.3935, datë 14.8.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu**

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.72, datë 19.8.2003.

Ligji nr.10 135, datë 11.5.2009 shpallur me dekretin nr.6186, datë 25.5.2009 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bamir Topi, botuar në Fletoren Zyrtare nr.86, datë 12.6.2009.

VENDIM
Nr.53, datë 29.1.2004

**PËR PROCEDURAT DHE MASËN E TRAJTIMIT TË VEÇANTË FINANCIAR TË
PILOTËVE FLUTURUES NË PENSION**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të neneve 3 e 8 të ligjit nr.9128, datë 29.7.2003 “Për një trajtim të veçantë financiar të pilotëve fluturues në pension”, me propozimin e Ministrisë të Mbrojtjes dhe të Ministrisë të Punës dhe të Çështjeve Sociale, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Personi i interesuar, për efekt të llogaritjes, caktimit dhe pagesës së shtesës mbi pension, si trajtim i veçantë financiar, në zbatim të ligjit nr.9128, datë 29.7.2003 “Për një trajtim të veçantë financiar të pilotëve fluturues në pension”, të tërheqë nga dega e sigurimeve shoqërore dy formularë kërkesë për përfitim, të cilat t’i dorëzojë në repartin ku ka punuar deri në ndërprerjen e marrëdhënieve financiare apo në komandën e Forcave Ajrore, kur reparti është suprimuar dhe në degën e sigurimeve shoqërore, ku ka vendbanimin.

Dokumentacioni i nevojshëm për përfitimin e trajtimit të veçantë të përgatitet nga repartet ushtarake dhe të dërgohet në Ministrinë e Mbrojtjes, e cila, pasi e shqyrton, e dërgon atë në degët përkatëse të sigurimeve shoqërore.

2. Për llogaritjet e trajtimit financiar të merret si bazë paga referuese, e cila përbëhet nga paga bazë për funksionin plus shpërblimin për gradë, të njësuar me pagën referuese të funksionit organik të ushtarakut aktiv, në të njëjtën detyrë me përfituesin, në çastin e lindjes të së drejtës për këtë trajtim financiar.

- Paga bazë për funksion përfshin:

- a) pagën bazë për klasën e funksionit organik;
- b) shtesat për vjetërsi;
- c) shtesat për vështirësi vendi e shërbimi.

- Paga referuese për përfituesin, të cilit e drejta i lind nga data 1 janar 2004, përfshin:

- a) pagën bazë për gradë;
- b) shtesën për për natyrë të veçantë;
- c) shtesën dëmshmëri shëndeti;
- ç) shtesën për ruajtje page.

3. Kur funksioni dhe grada e ushtarakut përfitues nuk ekzistojnë, Ministri i Mbrojtjes bën njësimin e tyre me funksionet dhe gradat aktuale.

4. Ngarkohet Instituti i Sigurimeve Shoqërore për hartimin e udhëzuesit dhe të dokumentacionit tip për zbatimin e këtij vendimi dhe për dhënien e pagave për shtesat mbi pension, sipas marrëveshjes me agjentin pagues.

5. Efektet financiare, që rrjedhin nga zbatimi i këtij vendimi, të cilat llogariten për vitin 2003 në shumën 7 500 000 (shtatë milionë e pesëqind mijë) lekë dhe për vitin 2004 në shumën 23 000 000 (njëzet e tre milionë) lekë, të përballohen nga buxheti i vitit 2004, miratuar për Institutin e Sigurimeve Shoqërore.

6. Ngarkohen Ministria e Mbrojtjes dhe Instituti i Sigurimeve Shoqërore për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe i shtrin efektet financiare nga data e hyrjes në fuqi të ligjit nr.9128, datë 29.7.2003 “Për një trajtim të veçantë financiar të pilotëve fluturues në pension”.

KRYEMINISTRI
Fatos Nano

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.4, datë 6.2.2004.

LIGJ
Nr.8455, datë 4.2.1999

**PËR NJË TRAJTIM TË VEÇANTË TË FAMILJEVE TË PILOTËVE DHE TË EKIPIT TË
NDIHMËS SË SHPEJTË MJEKËSORE QË HUMBASIN JETËN NË PËRMBUSHJE TË
DETYRËS GJATË FLUTURIMIT**

(Ndryshuar me ligjin nr.8684, datë 9.11.2000)

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

*(Shtuar fjalët në titull me ligjin nr.8684, datë 9.11.2000, neni 1;
shtuar fjalët në rreshtin e parë, paragrafi i parë me ligjin nr.8684, datë 9.11.2000, neni 2)*

Pjesëtarët e familjes në ngarkim të pilotit ose të pjesëtarëve të ekipit të ndihmës së shpejtë mjekësore që për shkak të detyrës gjatë fluturimit humbasin jetën, përfitojnë pension familjar në masën 100 për qind të pagës referuese bazë mujore të muajit më të fundit kalendarik të shërbimit, pavarësisht nga periudha e sigurimit të të ndjerit.

Pagë referuese bazë mujore të muajit më të fundit kalendarik të shërbimit është paga e muajit më të fundit sipas legjislacionit në fuqi.

Pjesëtarët e familjes dhe kushtet në të cilat ata përfitojnë këtë pension janë ato të përcaktuara në nenin 40 të ligjit nr.7703, datë 11.5.1993 “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”.

Pjesëtarët e familjes që gëzojnë një pension tjetër kanë të drejtë të zgjedhin pensionin më të favorshëm.

Këshilli i Ministrave rrit pensionet familjare të mësipërme në një masë të caktuar, sa herë rriten dhe pensionet e tjera

Neni 2

Shpenzimet për pensionet familjare të mësipërme për vitin 1999 përballohen nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore. Caktimi dhe administrimi, si dhe dhënia e pensioneve bëhet nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore.

Neni 3

(Shtuar fjalët në rreshtin e parë dhe të fundit me ligjin nr.8684, datë 9.11.2000, neni 3)

Pjesëtarëve të familjes, në ngarkim të pilotit ose të pjesëtarëve të ekipit të ndihmës së shpejtë mjekësore që për shkak të detyrës gjatë fluturimit humbet jetën, u jepet një shpërblim i menjëhershëm në masën 5(pesë) paga bazë mujore të muajit të fundit kalendarik që ka marrë i ndjeri. Ky shpërblim përballohet dhe jepet nga Ministria e Mbrojtjes dhe Ministria e Shëndetësisë, për pilotët e njësisë së saj të helikopterëve dhe pjesëtarët e ekipit të ndihmës së shpejtë mjekësore.

Neni 4

(Shtuar fjalët në rreshtin e parë me ligjin nr.8684, datë 9.11.2000, neni 4)

Fëmijëve të pilotëve ose të pjesëtarëve të ekipit të ndihmës së shpejtë mjekësore që humbasin jetën gjatë fluturimit në përmbushje të detyrës, shteti u garanton bursë, kur përfitojnë të drejtën e studimit, sipas kriteve të përcaktuara në akte ligjore dhe nënligjore.

Neni 5

(Shtuar fjalët në rreshtin e parë me ligjin nr.8684, datë 9.11.2000, neni 5)

Ngarkohen Ministria e Punës dhe Çështjeve Sociale, Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Shëndetësisë dhe Ministria e Arsimit dhe Shkencës të nxjerrin aktet e tjera nënligjore në bazë e për zbatimin e këtij ligji.

Neni 6

Efektet financiare, për pension familjar sipas nenit 1 për pilotët e shpallur “Dëshmor të Atdheut”, fillojnë nga dita e shpalljes së tyre.

Neni 7

Për këtë kategori ushtarakësh, nenet 16 dhe 17 të ligjit nr.8087, datë 13.3.1996 “Për sigurimin shoqëror suplementar të ushtarakëve të Forcave të armatosura të Republikës së Shqipërisë” nuk zbatohen.

Dispozitë e shtuar me ligjin nr.8684, datë 9.11.2000, neni 6

Efektet e këtij ligji shtrihen edhe për familjet e pjesëtarëve të ekipit mjekësor dhe të pedagogëve të rënë në krye të detyrës në aksidentin ajror të Llogarasë në vitin 1989.

Neni 8

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.2315, datë 11.2.1999 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.5, datë 15.2.1999.

Ligji nr.8684, datë 9.11.2000 shpallur me dekretin nr.2799, datë 20.11.2000 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani, Botuar në Fletoren Zyrtare nr.38, datë 1.12.2000.

VENDIM
Nr.167, datë 8.4.1999

**PËR MËNYRËN E CAKTIMIT DHE TË PËRFITIMIT TË SHPËRBLIMIT DHE TË
PENSIONIT FAMILJAR NGA PJESËTARËT E FAMILJEVE TË PILOTËVE, QË
HUMBASIN JETËN NË PËRMBUSHJEN E DETYRËS GJATË FLUTURIMIT**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës së Republikës të Shqipërisë dhe të nenit 5 të ligjit nr.8455, datë 4.2.1999 "Për një trajtim të veçantë të familjeve të pilotëve që humbasin jetën në përmbushje të detyrës gjatë fluturimit", me propozimin e Ministrisë së Punës dhe Çështjeve Sociale, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Pension familjar, në zbatim të nenit 1 të ligjit nr.8455, datë 4.2.1999 përfitojnë pjesëtarët e familjeve të pilotëve që humbasin jetën, si dhe ata që e kanë humbur jetën para hyrjes në fuqi të ligjit.

Data e fillimit të pensionit familjar për pjesëtarët e familjeve në ngarkim të pilotëve që kanë humbur jetën, është data e hyrjes në fuqi të ligjit nr.8455, datë 4.2.1999.

2. Pagë referuese bazë, mujore e muajit më të fundit kalenarik të shërbimit, për efekt të caktimit të masës së pensionit, është paga, sipas funksionit, që zbatohet në datën e fillimit të këtij pensioni.

Paga referuese përbëhet nga:

- paga bazë;
- paga me vjetërsi;
- paga për vështirësi dhe gradë.

3. Fakti i humbjes së jetës së pilotit për shkak të detyrës, gjatë fluturimit, vërtetohet nga ministria përkatëse.

4. Shpërblimin e menjëhershëm, të parashikuar në nenin 3 të ligjit nr.8455, datë 4.2.1999 e përfitojnë pjesëtarët e familjeve në ngarkim të pilotëve që humbasin jetën pas hyrjes në fuqi të këtij ligji.

5. Përfitojnë diferenca pensioni familjar, sipas nenit 6 të ligjit nr.8455, datë 4.2.1999 vetëm pjesëtarët e familjeve të pilotëve të shpallur "Dëshmor i Atdheut" dhe që në çastin e hyrjes në fuqi të këtij ligji përfitojnë pension familjar nga ligji nr.7703, datë 11.5.1993. Diferenca e pensionit familjar të llogaritet nga data e shpalljes së pilotit "Dëshmor i Atdheut".

Paga për llogaritjen e diferencave të pensionit familjar është paga referuese e pilotit në çastin e shpalljes "Dëshmor i Atdheut", e rritur sipas periudhave përkatëse, me vendim të Këshillit të Ministrave.

6. Efektet financiare në zbatim të këtij vendimi të përballohen nga buxheti i miratuar për Institutin e Sigurimeve Shoqërore, për vitin 1999.

Për vitet në vazhdim efektet financiare të programohen në buxhetin e Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

7. Caktimi i përfitimeve, në zbatim të ligjit, bëhet me kërkesën e personave të interesuar.

Dokumentacioni për përfitimet e mësipërme caktohet nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore.

8. Ngarkohen Ministria e Punës dhe Çështjeve Sociale, Ministria e Mbrojtjes dhe Instituti i Sigurimeve Shoqërore për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në "Fletoren Zyrtare".

KRYEMINISTRI
Pandeli Majko

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.14, datë 4.5.1999.

Minatorët

Ligji nr.8685, datë 9.11.2000 "Për një trajtim të veçantë të punonjësve që kanë punuar në miniera në nëntokë" (*i ndryshuar*)

VKM nr.73, datë 15.2.2001 "Për kriteret dhe masën e trajtimit të vacantë të punonjësve që kanë punuar në minerë në nëntokë." (*i ndryshuar*)

LIGJ

Nr.8685, datë 9.11.2000

PËR NJË TRAJTIM TË VEÇANTË TË PUNONJËSVE QË KANË PUNUAR NË MINIERA NË NËNTOKË

(*Ndryshuar me ligjin nr.9356, datë 17.3.2005;*
ndryshuar me ligjin nr.9706, datë 5.4.2007)

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Me termin bazë e vlerësuar do të kuptohet paga sipas së cilës janë derdhur kontributet për sigurimet shoqërore nga data 1.1.1994 e deri në çastin e lindjes së të drejtës për përfitim.

Me termin përfitim minimal do të kuptohet masa mujore e përfitimit të caktuar në nivelin minimal, të përcaktuar me vendim të Këshillit të Ministrave.

Me termin periudhë sigurimi do të kuptohen të gjitha periudhat e marrëdhënieve të punës për të cilat janë derdhur kontributet për sigurimet shoqërore.

Me termin veprimtari ekonomike do të kuptohet ushtrimi i çdo lloj veprimtarie në të cilën personat janë në marrëdhënie si të punësuar ose të vetëpunësuar, me përjashtim të atyre personave të cilët ushtrojnë veprimtari ekonomike si të vetëpunësuar në bujqësi.

Neni 2

Punonjësit që kanë punuar në miniera për një periudhë jo më pak se 11 vjet e gjysmë në nëntokë dhe kanë një periudhë sigurimi jo më pak se 23 vjet, në rastet kur nuk ushtrojnë veprimtari ekonomike, trajtohen me përfitim.

Neni 3

Masa e përfitimit për këta punonjës do të jetë e barabartë me 60 për qind të bazës së vlerësuar. Në rastet kur për llogaritjen e bazës së vlerësuar mungojnë dokumentet, masa e përfitimit do të caktohet në nivelin e përfitimit minimal, i cili përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 4

E drejta e ushtrimit të kërkesës për përfitime nga ky ligj mund të ushtrohet nga subjektet që përfitojnë deri më datë 31.3.2001. Kjo kërkesë paraqitet pranë degëve të agjencive të drejtorive rajonale të sigurimeve shoqërore.

Neni 5

*(Shtuar paragraf me ligjin nr.9356, datë 17.3.2005, neni 1;
shtuar paragraf me ligjin nr.9706, datë 5.4.2007, neni 1)*

Përrjashtohen nga përrfitimet, sipas këtij ligji, personat të cilët përrfitojnë të ardhura nga skema e sigurimeve shoqërore.

Të gjithë personat, që përrfitojnë trajtim të veçantë, sipas këtij ligji, kanë të drejtë ta marrin atë deri në çastin që plotësojnë kushtet për një lloj përrfitimi nga ligji nr.7703, datë 11.5.1993 "Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë" ose deri kur ata bëhen ekonomikisht aktivë, me përrjashtim të personave, të cilët ushtrojnë veprimtari ekonomike si të vetëpunësuar në bujqësi e blegtori.

Pagesa e trajtimit të veçantë ndërpritet për aq kohë sa personi përrfiton të ardhura nga veprimtaria ekonomike si i punësuar ose i vetëpunësuar, me përrjashtim të personave, të cilët ushtrojnë veprimtari ekonomike si të vetëpunësuar në bujqësi e blegtori.

Neni 6

Përrfitimet nga ky ligj financohen nga Buxheti i Shtetit, ndërkohë detyrimet e prapambetura nga ndërrmarrjet minierare ndaj Institutit të Sigurimeve Shoqërore nuk përrbëjnë pengesë për këtë përrfitim.

Llogaritja, caktimi dhe pagimi i përrfitimeve që rrjedhin nga ky ligj bëhen nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore, kundrejt një pagese komisioni e cila përrcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Këshilli i Ministrave nxjerr aktet përrkatëse nënligjore në përrputhje me këtë ligj.

Neni 6/ 1

(Shtuar neni me ligjin nr.9356, datë 17.3.2005, neni 2)

Përrfitimet nga ky ligj nuk tatohen.

Përrfitimet e caktuara, sipas këtij ligji, rriten ose indeksohen sa herë dhe në atë masë që rriten ose indeksohen pensionet e pleqërisë nga sigurimi i detyrueshëm shoqëror.

Përrfitimet e caktuara, por të patërhequra, paguhen në çdo kohë, por jo më shumë se për 1 vit.

Përrfitimet e caktuara, por të paguara më pak, jepen në çdo kohë, por jo më shumë se për 1 vit.

E drejta për të kërrkuar shumat e marra tepër gjatë një viti ushtrohet jo më vonë se 3 vjet nga marrja e tyre, por jo më vonë se 6 muaj nga data e konstatimit. Masa e ndalesës për çdo muaj është 20 për qind e këstit mujor të trajtimit të veçantë.

Personi, që ka përrfituar të ardhura, në mënyrë e me mjete të padrejta, si dhe që nuk njofton ndryshimin ose heqjen e masës së tyre, detyrohet të kthejë të gjithë shumën e marrë tepër. Masa e ndalesës për çdo muaj është 50 për qind e këstit mujor të trajtimit të veçantë.

Neni 6/2

(Shtuar neni me ligjin nr.9356, datë 17.3.2005, neni 2)

Periudha e përrfitimit të trajtimit të veçantë, duke filluar nga data 16.12.2000 e në vazhdim, njihet periudhë sigurimi, për efekt pensioni pleqërie, invaliditeti e familjar, nga skema e sigurimit të detyrueshëm shoqëror.

Në këtë rast kontributet përrballohen nga Buxheti i Shtetit, në nivelin minimal, në kohën kur merret vendim për caktimin e pensionit.

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.2800,datë 20.11.2000 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.38, datë 1.12.2000.

Ligji nr.9356, datë 17.3.2005 shpallur me dekretin nr.4530, datë 13.4.2005 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë Alfred Moisiu, botuar në Fletoren Zyrtare nr.26, datë 28.4.2008.

Ligji nr.9706, datë 5.4.2007 shpallur me dekretin nr.5267, datë 17.4.2007 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu, botuar në Fletoren Zyrtare nr.48, datë 24.4.2007.

VENDIM

Nr.73, datë 15.2.2001

PËR KRITERET DHE MASËN E TRAJTIMIT TË VEÇANTË TË PUNONJËSVE QË KANË PUNUAR NË MINIERË, NËNTOKË

(Ndryshuar me vendim të KM nr.374, datë 27.5.2001)

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të ligjit nr. 8685, datë 9.11.2000 “Për një trajtim të veçantë të punonjësve, që kanë punuar në miniera, në nëntokë”, me propozimin e Zëvendëskryeministrit dhe Ministër i Punës dhe Çështjeve Sociale dhe Ministrit të Ekonomisë Publike dhe Privatizimit, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Punonjësit që kanë punuar në miniera në nëntokë, në rastet kur për llogaritjen e bazës së vlerësuar mungojnë dokumentet, niveli minimal i përfitimit të jetë 5 148 lekë.

1.1 Për efekt trajtimi sipas këtij ligji, punonjës që kanë punuar në miniera në nëntokë konsiderohen punonjësit e nëntokës të minierave, të ndërmarrjeve të ndërtim-minierave dhe të gjeologjisë.

2. Punonjësit, të cilët përfitojnë trajtim të veçantë, duhet të dorëzojnë këto dokumente:

- a) kërkesën për përfitim;
- b) certifikatën e lindjes, me fotografi;
- c) certifikatën e gjendjes familjare;
- ç) librezën e punës;
- d) vërtetimin për periudhën e sigurimit dhe për periudhën që ka punuar nëntokë;
- dh) deklaratën personale, nëse ushtron veprimtari ekonomike ose jo;
- e) vërtetimin nga zyra e tatim-taksave, për regjistrimin ose jo, si person fizik apo juridik, të tatueshëm;
- ë) vërtetimin nga zyra e punës, nëse është i regjistruar ose jo, si i papunë ose përfiton pagesë papunësie;
- f) vërtetimin e bazës së vlerësuar.

3. Drejtoria e Përgjithshme e Minierave, në Ministrinë e Ekonomisë Publike dhe Privatizimit, paraqet, pranë Institutit të Sigurimeve Shoqërore, listën e minierave, që nuk ushtrojnë veprimtari dhe që nuk kanë administratë pranë tyre. Kjo Drejtori paraqet, një herë në muaj, pranë Institutit të Sigurimeve Shoqërore edhe të dhëna për numrin e përfituesve, në shkallë vendi.

4. Administratat e minierave të dërgojnë pranë agjencive të sigurimeve shoqërore, listëpagesat, për të cilat janë derdhur kontributet për sigurimet shoqërore dhe listëpagesat për periudhat, për të cilat janë debitore ndaj sigurimeve shoqërore.

5. Personat, që plotësojnë kushtet për përfitimin e trajtimit të veçantë, paraqiten pranë agjencive të sigurimeve shoqërore të vendbanimit apo të vendit të fundit të punës së tyre, ku do të pajisen me dy kopje të kërkesës për përfitim.

6. Personat të paraqesin, në agjencitë e sigurimeve shoqërore, dokumentet e parashikuara në shkronjat “a”, “b”, “c”, “dh”, “e” dhe “ë”, të pikës 2 të këtij vendimi.

7. Personat të paraqesin, në administratën e minierës ku ka qenë vendi i fundit i punës, një kopje të kërkesës për përfitim. Administrata, pasi e shqyrton dokumentacionin për periudhën e sigurimit, periudhën e punës nëntokë dhe bazën e vlerësuar mbi të ardhurat e realizuara nga puna të personit e interesuar, i plotëson ato dhe i dërgon në Drejtorinë e Përgjithshme të Minierave, në Ministrinë e Ekonomisë Publike dhe Privatizimit.

8. Në rastet kur miniera, ku personi ka patur vendin e fundit të punës, është mbyllur, kërkesa për përfitim paraqitet në Drejtorinë e Përgjithshme të Arkivës së Shtetit, apo në drejtoritë e arkivës në rreth, ku është dokumentacioni i kësaj miniere. Këto drejtori, pasi e shqyrtojnë dokumentacionin për periudhën e sigurimit, periudhën e punës nëntokë dhe bazën e vlerësuar mbi të ardhurat e realizuara nga puna e personit të interesuar, i plotësojnë ato dhe i dërgojnë në Drejtorinë e Përgjithshme të Minierave, në Ministrinë e Ekonomisë Publike dhe Privatizimit.

9. Drejtoria e Përgjithshme e Minierave në Ministrinë e Ekonomisë Publike dhe Privatizimit, pasi verifikon dokumentacionin e paraqitur nga administrata e minierës apo nga drejtoritë e arkivave të shtetit, dërgon në drejtorinë rajonale të sigurimeve shoqërore, ku është paraqitur kërkesa e personit për përfitim, këto dokumente:

a) vërtetimin për periudhën e sigurimit dhe për periudhën e punuar nëntokë;

b) vërtetimin e bazës së vlerësuar mbi të ardhurat e realizuara nga puna.

10. Dokumentacioni, që autorizon dhe vërteton pagesën e përfitimeve, në zbatim të ligjit nr.8685, datë 9.11.2000, përcaktohet nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore, i cili, për këtë punë, përfiton një komision, në masën prej 1.5 për qind të shumës së përcaktuar për pagimin e përfitimeve.

11. Pas paraqitjes së listës së punonjësve, nga Ministria e Ekonomisë Publike dhe Privatizimit dhe Ministria e Punës dhe Çështjeve Sociale, Këshilli i Ministrave përcakton fondin e nevojshëm për përballimin e trajtimit të veçantë.

12. Ngarkohen Ministria e Ekonomisë Publike dhe Privatizimit, Ministria e Punës dhe Çështjeve Sociale, Ministria e Financave dhe Instituti i Sigurimeve Shoqërore për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Ilir Meta

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.3, datë 19.2.2001

VKM nr.374, datë 27.5.2001 botuar në Fletoren Zyrtare nr.36, datë 19.6.2001

Punonjësit e Industrisë Ushtarake

Ligj nr.9179, datë 29.1.2004 "Për një trajtim të veçantë të punonjësve, që kanë punuar në disa ndërmarrje të industrisë ushtarake"(i ndryshuar).

VKM nr.161, datë 18.3.2004 "Për mënyrën e llogaritjes, caktimit dhe pagesës së përfitimeve për punonjësit që kanë punuar në disa ndërmarrje të industrisë ushtarake"

LIGJ Nr.9179, datë 29.1.2004

PËR NJË TRAJTIM TË VEÇANTË TË PUNONJËSVE, QË KANË PUNUAR NË DISA NDËRMARRJE TË INDUSTRIJËSË USHTARAKE *(Ndryshuar me ligjin nr.9687, datë 5.3.2007)*

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ky ligj përcakton mënyrën, masën, procedurat e përfitimit të trajtimit të veçantë dhe kontributin e sigurimeve shoqërore për punonjësit, që kanë punuar në disa ndërmarrje të industrisë ushtarake.

Neni 2

Qëllimi i këtij ligji është rregullimi i një trajtimi të veçantë të punonjësve, që kanë punuar në disa ndërmarrje të industrisë ushtarake, kur plotësohen kriteret e vendosura nga ky ligj.

Neni 3

Në kuptim të këtij ligji:

1. "Bazë e vlerësuar" është paga, sipas së cilës janë derdhur kontributet e sigurimeve shoqërore nga data 1.1.1994 deri në ditën e fundit të lënies së punës.

2. "Periudhë gatishmërie" është periudha gjatë së cilës punonjësi është paguar me një pagë gatishmërie, me vendim të Këshillit të Ministrave, si dhe janë derdhur kontributet e sigurimeve shoqërore.

3. "Periudhë sigurimi" është periudha gjatë së cilës punonjësi ka qenë në marrëdhënie pune, si dhe janë derdhur kontributet e sigurimeve shoqërore.

4. "Periudhë pune" është periudha gjatë së cilës punonjësi ka qenë në marrëdhënie pune në ndërmarrjet përkatëse ushtarake dhe periudha që është trajtuar me vendimet e Këshillit të Ministrave nr.389, datë 8.8.2002 "Për trajtimin e punonjësve, që dalin të papunë nga procesi i ristrukturimit të Uzinës Mekanike Gramsh" dhe nr.695, datë 27.12.2002 "Për disa shtesa dhe ndryshime në vendimin nr.766, datë 8.12.1998 "Për pagesën e punonjësve të disa linjave teknologjike ushtarake të rëndësisë së veçantë".

5. "Veprimtari ekonomike" është ushtrimi i çdo lloji veprimtarie, në të cilën personat janë në marrëdhënie si punëdhënës, të punësuar ose të vetëpunësuar, me përjashtim të atyre personave, të cilët ushtrojnë veprimtari ekonomike si të vetëpunësuar në bujqësi.

Neni 4

Përfitojnë trajtim të veçantë punonjësit e ndërmarrjeve të sistemit të industrisë ushtarake, të cilët:

- në datën 31.12.2002 kanë qenë në marrëdhënie pune ose janë trajtuar në bazë të vendimeve nr.389, datë 8.8.2002 dhe nr.695, datë 27.12.2002 të Këshillit të Ministrave në Kombinatin Mekanik në Poliçan, në Uzinën e Lëndëve Plasëse në Mjekës, në Uzinën Mekanike dhe Uzinën e Pilave në Gramsh dhe në Uzinën e Riparimit të Avionëve në Kuçovë;
- kanë një periudhë pune ose gatishmërie jo më pak se 15 vjet dhe periudhë sigurimi jo më pak se 18 vjet për gratë dhe periudhë pune ose gatishmërie jo më pak se 18 vjet dhe periudhë sigurimi jo më pak se 23 vjet për burrat;
- nuk ushtrojnë veprimtari ekonomike.

Neni 5

Masa e përfitimit për këta punonjës është e barabartë me 70 për qind të bazës së vlerësuar, por jo më shumë se pensioni maksimal.

Në rastet kur për llogaritjen e bazës së vlerësuar mungojnë dokumentet përkatëse, masa e përfitimit minimal përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 6

E drejta e kërkesës për përfitime, sipas këtij ligji, ushtrohet nga subjektet që përfitojnë deri në datën 30.9.2004.

Neni 7

(Shtuar paragrafi me ligjin nr.9687, datë 5.3.2007, neni 1)

Të gjithë personat, që përfitojnë trajtim të veçantë, sipas këtij ligji, kanë të drejtë ta marrin atë, deri në çastin e lindjes të së drejtës së një përfitimi nga ligji nr.7703, datë 11.5.1993 "Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë" ose deri kur ata bëhen ekonomikisht aktivë.

Në rast punësimi të përkohshëm me kontratë pranë ndërmarrjes, ku kanë aplikuar për trajtim, sipas ligjit, personave përfitues, sipas ligjit në fuqi, u ndërpritet trajtimi i veçantë për kohën që janë të punësuar. Personat përfitues rifitojnë të drejtën për t'u rikthyer në skemën e trajtimit të veçantë, me përfundimin e punësimit të përkohshëm.

Neni 8

Masa e këtij trajtimi do të indeksohet në vite, në përputhje me atë të pensioneve të pleqërisë.

Neni 9

Personat, të cilët përfitojnë të ardhura nga skema e sigurimeve shoqërore, përjashtohen nga përfitimet, sipas këtij ligji, me përjashtim të pensionit të pjesshëm të invaliditetit.

Neni 10

Të gjithë ata punonjës, që dalin të papunë nga procesi i ristrukturimit të ndërmarrjeve, prodhuese dhe riparuese, të Ministrisë së Mbrojtjes dhe nuk përfitojnë nga ky ligj, trajtohen për një vit me pagë, sipas vendimeve nr.389, datë 8.8.2002 dhe nr.695, datë 27.12.2002 të Këshillit të Ministrave.

Neni 11

Efektet financiare, që rrjedhin nga zbatimi i këtij ligji, përballohen nga Buxheti i Shtetit.

Mënyra e llogaritjes, caktimit dhe pagimit të përfitimeve, që rrjedhin nga ky ligj dhe pagesa e komisionit kundrejt të cilës Instituti i Sigurimeve Shoqërore kryen këto shërbime, përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 12

Periodha gjatë së cilës punonjësit përfitojnë trajtim të veçantë vlerësohet periudhë sigurimi dhe kontributet përballohen nga Buxheti i Shtetit.

Neni 13

Ngarkohet Këshilli i Ministrave të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 5, 10 dhe 11 të këtij ligji.

Neni 14

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4138, datë 20.2.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.7, datë 25.2.2004.

Ligji nr.9687, datë 5.3.2007 shpallur me dekretin nr.5219, datë 13.3.2007 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu, botuar në Fletoren Zyrtare nr.27, datë 16.3.2007.

VENDIM

Nr.161, datë 18.3.2004

PËR MËNYRËN E LLOGARITJES, TË CAKTIMIT DHE PAGESËS SË PËRFITIMEVE PËR PUNONJËSIT, QË KANË PUNUAR NË DISA NDËRMARRJE TË INDUSTRISË USHTARAKE

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të neneve 5, 10 e 11 të ligjit nr.9179, datë 29.1.2004 “Për një trajtim të veçantë të punonjësve, që kanë punuar në disa ndërmarrje të industrisë ushtarake”, të nenit 58 të ligjit nr.7703, datë 11.5.1993 “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, të neneve 21 e 27 të ligjit nr.8379, datë 29.7.1998 “Për hartimin dhe zbatimin e Buxhetit të Shtetit të Republikës së Shqipërisë” dhe të nenit 7 të ligjit nr.9165, datë 23.12.2003 “Për Buxhetin e Shtetit të vitit 2004”, me propozimin e Ministrit të Mbrojtjes dhe të Ministrit të Punës dhe të Çështjeve Sociale, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Punonjësit, që kanë punuar në ndërmarrjet e industrisë ushtarake, që përfitojnë trajtim të veçantë, më poshtë do të quhen "personi i interesuar", të dorëzojnë pranë drejtorive rajonale të sigurimeve shoqërore, në vendbanimin e tyre, këto dokumente:

a) Kërkesën për përfitim (përfshirë dhe deklarimin nëse ushtron ose jo veprimtari ekonomike);

b) Certifikatën e lindjes, me fotografi;

c) Librezën e punës;

ç) Vërtetimin nga organet e tatim-taksave, se nuk ushtron veprimtari ekonomike, si person fizik ose juridik.

Personi i interesuar paraqet një kopje të kërkesës për përfitim edhe në administratën e ndërmarrjes ku ka qenë vendi i fundit i punës së tij.

2. Administrata e ndërmarrjes së industrisë ushtarake, që ka qenë vendi i fundit i punës së të interesuarit, pasi shqyrton kërkesën, plotëson këto dokumente:

a) Vërtetimin për vjetërsinë në punë, ku përfshihen periudhat e sigurimit të punës në ndërmarrjet e industrisë ushtarake dhe të gatishmërisë;

b) Vërtetimin e bazës së vlerësuar, për të cilën është derdhur kontributi i sigurimeve shoqërore, nga viti 1994 deri në çastin e ndërprerjes së marrëdhënieve të punës.

Këto dokumente i dërgohen Institutit të Sigurimeve Shoqërore.

3. Instituti i Sigurimeve Shoqërore bën regjistrimin e dokumentacionit të mësipërm dhe ua dërgon drejtorive rajonale të sigurimeve shoqërore, ku është paraqitur kërkesa e personit të interesuar për kryerjen e procedurave të përfitimit dhe të pagesës së tij.

4. Masa e përfitimit minimal, kur mungojnë dokumentet për llogaritjen e bazës së vlerësuar për përcaktimin e përfitimit, të jetë 6728 (gjashtëmijë e shtatëqind e njëzet e tetë) lekë.

5. Efektet financiare për këtë vit fillojnë nga data e hyrjes në fuqi të ligjit nr.9179, datë 29.1.2004 dhe arrijnë shumën 162 000 000 (njëqind e gjashtëdhjetë e dy milionë) lekë, e cila ndahet në zërat, si më poshtë vijon:

a) “Paga” në shumën 108 000 000 (njëqind e tetë milionë) lekë të përballohet nga buxheti i vitit 2004, zëri “Pagesë papunësie”, i miratuar për Ministrinë e Punës dhe të Çështjeve Sociale.

b) “Kontributet e sigurimeve shoqërore”, në shumën 54 000 000 (pesëdhjetë e katër milionë) lekë, të përballohen nga fondi rezervë i Këshillit të Ministrave.

6. Për periudhën 1 janar 2004 deri në çastin e hyrjes në fuqi të ligjit, personat e interesuar të trajtohen me pagesë papunësie.

7. Punonjësit e tjerë, që nuk përfitojnë sipas ligjit nr.9179, datë 29.1.2004, të trajtohen me pagë për periudhën 1 janar 2004 deri më 31 dhjetor 2004, si më poshtë vijon:

a) Sipas vendimit nr.389, datë 8.8.2002 të Këshillit të Ministrave, gjithsej 10 punonjës të uzinës mekanike, Gramsh.

b) Sipas vendimit nr.766, datë 8.12.1998 të Këshillit të Ministrave “Për pagesën e punonjësve të disa linjave teknologjike, ushtarake, të rëndësisë së veçantë”, të ndryshuar:

- 311 punonjës të kombinatit mekanik, Poliçan;
- 19 punonjës të uzinës mekanike, Gramsh;
- 20 punonjës të uzinës së lëndëve plasëse, Elbasan;
- 5 punonjës të uzinës së riparimit të aviacionit, Kuçovë;
- 20 punonjës të uzinës së pilave, Gramsh.

8. Efektet financiare, në zbatim të pikës 7 në shumën 60 000 000 (gjashtëdhjetë milionë) lekë, të përballohen nga fondet buxhetore të vitit 2004, zëri “Pagesë papunësie”, miratuar për Ministrinë e Punës dhe të Çështjeve Sociale.

9. Dhënia e përfitimit të bëhet sipas udhëzimit të përbashkët të Ministrit të Mbrojtjes dhe të Ministrit të Punës dhe të Çështjeve Sociale.

10. Ngarkohen Ministri i Mbrojtjes, Ministri i Punës dhe i Çështjeve Sociale, Ministri i Financave dhe Drejtori i Institutit të Sigurimeve Shoqërore për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Fatos Nano

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.18, datë 31.3.2004.

Ligj nr.8328, datë 16.4.1998 “PËR TË DREJTAT DHE TRAJTIMIN E TË DËNUARVE ME BURGIM”(*ekstrakt*)

VKM nr.396, datë 27.7.2000 “PËR NJOHJEN E PERIUdhËS SË SIGURIMIT PËR EFEKT PENSIONI DHE AKSIDENTI NË PUNË TË TË DËNUARVE ME BURGIM”

LIGJ
Nr.8328, datë 16.4.1998

PËR TË DREJTAT DHE TRAJTIMIN E TË DËNUARVE ME BURGIM
(Ekstrakt)

Në mbështetje të nenit 16 të ligjit nr.7491, datë 29.4.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese", me propozimin e Këshillit të Ministrave

KUVENDI POPULLOR
I REPUBLIKËS SE SHQIPERISE

VENDOSI:

Neni 35
Kushtet e punës

Kushtet e punës duhet të jenë si në shoqërinë e lirë, me qëllim që të dënuarit të përfitojnë aftësi profesionale për të lehtësuar riintegrimin e tyre në shoqëri.

Të dënuarit që tregojnë aftësi për veprimtari shkencore, kulturore, artistike ose të artizanatit, mund të lejohen që të ushtrorjnë me shpenzimet dhe për llogari të tyre këto veprimtari.

Kohëzgjatja e punës nuk mund të kalojë kufijtë e përcaktuar nga Kodi i Punës. Puna është me shpërblim dhe përfshihet në vjetërsinë në punë për efekt pensioni.

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.11, datë 18.5.1998

VENDIM
Nr.396, datë 27.7.2000

PËR NJOHJEN E PERIUdhËS SË SIGURIMIT PËR EFEKT PENSIONI DHE AKSIDENTI NË PUNË TË TË DËNUARVE ME BURGIM

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të nenit 35, të ligjit nr.8328, datë 16.4.1998 dhe të ligjit nr.7703, datë 11.5.1993, “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, me propozimin e zëvendëskryeministrit dhe ministër i Punës dhe Çështjeve Sociale, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Për efekt të njohjes së periudhës së sigurimit për pension dhe aksident në punë, në pagën që u jepet personave të cilët punojnë gjatë kohës që janë të dënuar me burgim, do të llogaritet kontributi për sigurimet shoqërore në mbështetje të ligjit nr.7703, datë 11.5.1993, “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, dhe të shtesave dhe ndryshimeve që i janë bërë këtij ligji.

2. Paga, për të cilën i dënuari do të sigurohet, nuk mund të jetë më e ulët se paga minimale e vitit përkatës, e cila caktohet me vendim të Këshillit të Ministrave.

3. Organet e administratës së repartit ku i dënuari kryen dënimin me burg do të llogarisin masën e kontributit nga paga që i jepet të dënuarit kur ai punon.

4. Kontributi për sigurime shoqërore, në bazë të pagës mujore që i takon të marrë i dënuari me burgim, do të llogaritet në masën 31.7 për qind për pension dhe 5 për qind për aksident pune. Pagesa e këtij kontributi do të realizohet duke zbritur 10 për qind nga paga bruto që merr i dënuari, ndërsa pjesa tjetër do të paguhet nga punëdhënësi në masën 21.7 për qind dhe 0.58 për qind të shumës bruto të listëpagesës.

5. Kontributi do të derdhet në emër të të dënuarit, në llogarinë e sigurimeve shoqërore të atij rrethi nën juridiksionin e të cilit ndohet repartit ku i dënuari kryen dënimin. Masa e pagesës dhe ndalesa e kontributit për pension pleqërie të pasqyrohen në listëpagesat-tip, të miratuara nga Instituti i Sigurimeve Shoqërore, të cilat, nëpërmjet bankës, depozitohen pranë organeve të sigurimeve shoqërore së bashku me urdhërshkrimin.

6. Ky vendim i shtrin efektet financiare duke filluar nga dat 1.1.1999.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Ilir Meta

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.27, datë 24.8.2000.

Pensione të posaçme shtetërore

VKM nr.429, datë 12.9.2002 “Për Kushtet e përfitimit, shumën dhe procedurën e dhënies së pensioneve të posaçme shtetërore dhe të shtesave të pensioneve të posaçme shtetërore”

VENDIM Nr.429, datë 12.9.2002

PËR KUSHTET E PËRFITIMIT, SHUMËN DHE PROCEDURËN E DHËNIES SË PENSIONEVE TË POSAÇME SHTETËRORE DHE TË SHTESAVE TË PENSIONEVE TË POSAÇME SHTETËRORE

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të nenit 5 të ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993 “Për sigurimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, me ndryshimet përkatëse, me propozimin e Ministrisë të Punës dhe Çështjeve Sociale, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Pension të posaçëm shtetëror ose shtesë pensioni të posaçëm shtetëror përfiton personi, që plotëson kushtet e përcaktuara në shkronjat “a”, “b” dhe “c” të nenit 5 të ligjit nr.7703, datë 11.5.1993 “Për ndryshimet shoqërore në Republikën e Shqipërisë”, me ndryshimet përkatëse.

2. Moshë dhe vjetërsia në punë për përfitimin e pensionit të posaçëm shtetëror është përcaktuar në ligjin nr.7703, datë 11.5.1993, me ndryshimet përkatëse.

3. Personave të cilësuar të paaftë për punë, me vendim të KMCAP-it, mund t’u jepet pension i posaçëm shtetëror ose shtesë pensioni i posaçëm shtetëror edhe nën kufijtë e moshave të përcaktuara në nenin 92 të ligjit nr.7703, datë 11.5.1993, me ndryshimet përkatëse.

4. Kërkesa për përfitimin e pensionit të posaçëm shtetëror ose shtesës së pensionit të posaçëm shtetëror bëhet nga i interesuari ose nga organizatat a shoqatat, nëpërmjet këshillit të qarkut të vendbanimit të personit të propozuar, ministrave përkatës, Kryeministrit, Kryetarit të Kuvendit ose Presidentit.

Këshilli i qarkut, Ministri, Kryeministri, Kryetari i Kuvendit ose Presidenti, pasi shqyrtojnë kërkesën dhe dokumentacionin shoqëruar, i propozojnë Këshillit të Ministrave, me vendim të argumentuar, dhënien e pensionit të posaçëm shtetëror ose shtesës së pensionit të posaçëm shtetëror. Vendimi i paraqitet Këshillit të Ministrave, së bashku me dokumentacionin që kërkohet sipas këtij vendimi. Kur kërkesa nuk vlerësohet si e drejtë, i kthehet kërkuesit, e shoqëruar me argumentet përkatëse.

Ministri, Kryeministri, Kryetari i Kuvendit ose Presidenti mund të propozojnë drejtpërdrejt, me nismën e tyre, pavarësisht nga mosparaqitja e kërkesës së të interesuarit, dhënien e pensionit të posaçëm shtetëror ose shtetës së pensionit të posaçëm shtetëror, personave që vlerësohen se plotësojnë kriteret ligjore.

5. Propozimi, që paraqitet në Këshillin e Ministrave, për përfitimin e pensionit të posaçëm shtetëror ose shtesë pensioni të posaçëm shtetëror, shoqërohet me:

- kërkesën e të interesuarit, të shoqatës a të organizatës, e cila duhet të përmbajë: gjeneralitetet, emrin, atësinë, mbiemrin, datëlindjen, vendlindjen etj;

Në rastin e propozimit të drejtpërdrejtë, gjeneralitetet jepen në vendim.

- vendimin e institucionit propozues, të shoqëruar me relacionin, i cili argumenton arsyet e propozimit dhe paraqet procedurën e ndjekur, etj;

- certifikatën e gjendjes civile;

- vërtetimin nga organet e sigurimeve shoqërore nëse merr pension dhe, nëse merr pensionin, vërtetimin për masën e pensionit;

- vërtetimin nga KMCAP-i për personat e paaftë për punë;

- kopjet e noterizuara të dokumenteve, që vërtetojnë meritat e veçanta të personit për të cilin bëhet propozimi, si titujt, medaljet, urdhrat etj;

- kopjen e noterizuar të dokumentit të statusit për përfituesit, sipas shkronjës “c” të nenit 5 të ligjit nr.7703, datë 11.5.1993.

6. Pensioni i posaçëm shtetëror nuk mund të jetë më i ulët se pensioni bazë dhe as më i lartë dhe dyfishi i pensionit maksimal.

Kufiri maksimal i shtesës së pensionit të posaçëm shtetëror të jetë deri në pensionin maksimal, por shuma e pensionit që i takon sipas ligjit nr. 7703, datë 11.5.1993, plus këtë shtesë të mos kalojë dyfishin e pensionit maksimal.

7. Për shqyrtimin e dokumentacionit për pension të posaçëm shtetëror ose shtesë pensioni të posaçëm shtetëror ngrihet një komision i veçantë. Përbërja dhe rregullorja e funksionimit të këtij komisioni miratohen nga Kryeministri. Komisioni përgatit relacion për plotësimin ose jo të kushteve të përcaktuara me ligj dhe me këtë vendim dhe ia paraqet Kryeministrit.

8. Pensioni, data e fillimit të pensionit të posaçëm shtetëror ose shtesës së pensionit të posaçëm shtetëror caktohen me vendim individual të Këshillit të Ministrave.

9. Pensioni i posaçëm shtetëror ose shtesa e pensionit të posaçëm shtetëror indeksohen sa herë dhe në masën që indeksohen pensionet e pleqërisë, të përfituara nga ligji nr.7703, datë 11.5.1993.

10. Instituti i Sigurimeve Shoqërore administron pensionet e posaçme shtetërore dhe shtesat e pensioneve të posaçme shtetërore. Në buxhetin e sigurimeve shoqërore, çdo vit, parashikohen fonde për 10-15 pensione të posaçme shtetërore ose shtesa pensionesh të posaçme shtetërore.

11. Shpenzimet për administrimin dhe pagesën e këtyre pensioneve të përballohen nga Buxheti i Shtetit.

12. Vendimi nr.152, datë 5.4.1994 i Këshillit të Ministrave, me ndryshimet përkatëse, shfuqizohet.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Fatos Nano

Botuar në Fletoren Zyrtare nr.55, datë 17.9.2002.